

XVI. évfolyam 1. szám

2020. április

MAGYAR CSENDŐR

Híven, Becsülettel, Vitézül!
A Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület
Kiadványa

***Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország Feltámadásában!
Ámen!***

**A Magyar Királyi Csendőrséget az Alkotmány-
bíróság 44/991 számú határozataival rehabilitálta.
Törvény és alkotmány ellenesnek nyilvánította az
Ideiglenes Nemzeti Kormány csendőrség fel-
oszlatására vonatkozó 1690/ 1945.M.E. rendeletét
(Magyar Közlöny 1991 VIII 28)**

**PUBLICATION OF EVIDENCE INTERNATIONAL INVES-
TIGATION 1935 - NEMZETKÖZI RENDVÉDELMI
NYILVÁNTARTÁS - 93. OLDALÁN 1935. ÉVBEN A MAGYAR
KIRÁLYI CSENDŐRSÉGET A KANADAI CSENDŐRSÉGGEL
EGYÜTT A VILÁG LEGHATÁSOSABBAN MŰKÖDŐ
BÜNÜLDÖZŐ SZERVÉNEK MINŐSÍTETTE.**

HU ISSN 1786-9250

**Kiadja. A Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület
2030 Érd, Teréz u. 30.**

**Felelős szerkesztő: vitéz Ságvári Pál elnök
Postacím: 2700 Cegléd, Muskotály u. 11
E-mail: sagvari.alez@gmail.com**

**Tel/fax: 06/53-312-587
Mobil: 06/30-583-80-11**

A kiadványban közöltek nem feltétlenül egyeznek a szerkesztők véleményével. Kéziratokat és fotókat a szerzők kérésére visszaküldjük. E-mailben küldött írásokat World 6 vagy újabb verzióban, képeket, rajzokat JPG formátumban kérünk. Gépíró kapacitással nem rendelkezünk, korosabb olvasóinktól fogadunk el csak gépelt kéziratokat.

A Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület honlapja: www.magyarcsendorok.hu

Híven és bizakodással!

Mint a villámcsapás az embert, a viharos gyorsasággal terjedő koronavírus járvány mára térdre kényszerítette a világot, Európát, hazánkat sem kímélve. Benne a gazdaságot, a közösségi életet, az oktatást, az egészségügyi ellátó rendszert, a vásárlási szokásokat, a mindennapok rendjét. Kormányunk és a szomszédos országok is sorra hirdetik ki a vészhelyzetre vonatkozó intézkedéseiket az alapvető emberi, állampolgári jogok szigorú korlátozásával a járvány megfékezésére, emberéletek mentésére.

Az évszázad járványát talán a legmarkánsabban fogalmazva idézem. „Európa a II. világháború óta nem nézett szembe ilyen súlyos helyzettel, mint amelyet a világjárvány okozott” jelentette ki történelmi televíziós beszédében Angéla Merkel német kancellár a közelmúltban. Egy biztos: mára az országok többségét maga alá gyűrte a járvány és nem látjuk a végét a következő hetek, hónapok, esetleg évek megpróbáltatásait.

Reményeink szerint a meghozott kormányzati döntésekkel, állampolgári fegyellemmel, megértéssel, túl éljük ezt a rendkívül súlyos válsághelyzetet. Visszatérhetünk magánéletünk és társadalmi szinten megszokott, normális „kerékvágásba”, de ennek sajnos még nincs itt az ideje. Minden hírműsor politikusi megszólalások sokasága arra hívja fel az emberek figyelmét, mit tehetünk, mit nem az

egészségünk, életünk biztonságáért. Bízunk abban, hogy Isten segítségével, várhatóan nagyon sok megpróbáltatás árán, seregnyi új tanúságokkal és tapasztalatokkal felvértezve belátható időn belül magunk mögött tudjuk a mi életünkben soha nem tapasztalt jelenlegi nehéz helyzetet.

Ez a bizakodás az én olvasatomban vonatkozik a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület (MCSBE) szervezeti életére is, és ezévre tervezett rendezvényeinkre, azok szükségszerű átütemezésére. Mert a m kir Csendőrség hagyományinak ügyében tovább akarunk és fogunk dolgozni! Ebben a helyzetben ez év január 30 -án elnökségi ülést tartottunk Budapesten. (Ekkor még éltük a megszokott életünket és koronavírusról alig hallottunk, szórvány jelenséggként írtak róla a sajtóban) Határozatot hoztunk a 2020 évi főbb feladatainkról, ezen belül a csendőrnapi szervezeti személyi kérdéseiről

Nagy szerencsénkre még a válsághelyzet előtt, február 14 -én megtarthattuk Budapesten a m kir Csendőrség születésének 139.-ik évfordulója tiszteletére szervezett ünnepi csendőrnapiot. Az Egyesület közel 20 éves történetében ez volt az egyik legsikeresebb csendőrnapiunk.(Erről még külön is beszámolunk) Március 20 -ra 25 fővel küldött közgyűlést hívott össze az elnökség, amelyre a küldöttek részére postai úton megküldtük a meghívókat és a küldött igazolványokat, de a járvány nekünk is megálljt parancsolt.

Ezt a minden „civil” szervezet számára évente (május 31-ig) törvény által kötelező rendezvényt a vírusjárvány miatt hozott intézkedések miatt el kellett halasztani. Mint ismeretes a küldött közgyűlés egyesületünk legfőbb döntéshozó szerve. Megtárgyaljuk és határozzuk a két küldött gyűlés között elfogadott elnökségi határozatok elfogadásáról vagy elutasításáról (2019 évben történt egyesületi eseményekről). Itt a szervezeti események, és a gazdálkodás helyzetének értékelése mellett személyi ügyek is szerepelnek, mint tagfelvételek, kinevezések, felmentések. Ennek írott anyagait 30 napon belül kötelező megküldeni a Pest Megyei Törvényszék részére. Ez úton is ellenőrzik a vonatkozó törvények betartását.

A MCSBE elnökségben (személyi ügyekben) két személy érintett. 1. Dr. Horváth László ügyvéd, tiszteletbeli (tb.) csendőr hadnagy, elnökségünk tagja. Január 30-án egyesületi tagsági viszonyának fenntartása mellett, írásban az elnökségi tagság alóli felmentését kérte, munkahelyi okokra hivatkozással. Dr. Horváth László bajtársunk, egyesületünk jogtanácsosaként közel 10 éve, önzetlenül és kifogástalanul segíti munkánkat, amiért számos elismerésben is részesült. Mint jelezte, egyesületünk jogi ügyekben továbbra is számíthat munkájára.

2. vitéz Ságvári Pál ny. alezredes tb. csendőr, a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület elnöke. Életkorom és egészségi okok miatt a 2020. január 30-i elnökségi ülésen, megköszönve tagságunk és elnökségünk eddigi hűséges támogatását ismételten kérelmeztem elnöki tisztségéből történő felmentésemet. A MCSBE alapító elnökeként a negyedik 5 éves ciklust töltöm csendőrségi, családi és bajtársi

kötődéseimre alapozva Az elnöki tisztségbe jó szívvel ajánlom Tóth Csaba ny. rendőr alezredest, aki a felkérést köszönettel elfogadta Az átadás-átvétel teendőiről, írásos, tárgyi anyagairól, időpontjáról szintén a küldött közgyűlés határoz.

Tóth Csaba bajtárs egyesületünkben,(2 éve alelnökként) számos formában, kiemelkedő munkát végzett. Tapasztalataim szerint "beletanult" a MCSBE munkájának szervezésébe és a váltással a vezetés is fiatalodik. A járványveszély után ismét összehívandó küldött közgyűlés határoz a felmentésekről, illetve kinevezésről is. Tehát egyesületünk vezetésében belátható időn belül, őrségváltásra kerül sor

Aki katonaviselt ember, vannak elképzelései, emlékképei egy katonai őrségváltásról és annak felelősségéről, szabályok szerint való ellátásáról. A katonai őrhely váltása a londoni Bachingen Palota előtti téren, turista látványosságot szolgáló ceremóniáig széles a skála Itt és most a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesületben történő őrségváltást jelentős eseménynek tartom, a MCSBE elnökség tagjaival és tagságával együtt. Azért is mert nem óránként, vagy 2 óránként történik a váltás, hanem jogilag 5 évenként, amikor tisztújító küldöttgyűlést tartunk és az egész elnökséget érinti.

A sorra kerülő őrségváltás kapcsán tisztelettel emlékezem akkori 42 tagú alakuló gyűlés résztvevőire Lengyel László m. kir csendőr századosra(MCSBE megválasztott tiszteletbeli elnökére) és a csatlakozó több mint 30 csendőrtiszt, és csendőr bajtársra Sajnos ők már a Hadak Útján járöröznek.

Emléküket megőrizzük! Ők voltak Egyesületünk sziklaszilárd alapjai, fő tartó oszlopai! Az ő áldozatos, hazafias munkásságukkal építettük a MCSBE-et! Lélekben velük együtt folyamatosan szolgáljuk hazánkban a m kir csendőrség ügyét!

Ennek is köszönhető, hogy a MCSBE közel két évtizede törvényes keretek között sikeresen működik! Híven megőrizzük, ápoljuk, népszerűsítjük a Magyar Királyi Csendőrséget és dicső hagyományait. Ennek számos tanújelét adtuk hűséges tagságunkkal, tiszteletbeli csendőr őrsainkkal! Az évente megrendezett és számos elismerést kiérdemelt csendőrnapiokon, nemzeti és csendőr emlékhelyek koszorúzásain, katonai, rendőrségi, önkormányzati, egyházi, kegyeleti és egyesületi rendezvények sokaságán. Ezévből, terveink szerint 2020-ban az ország több településén és Erdélyben, valamint a Felvidéken is részt veszünk a június 4.-én 100 éve hazánkat, nemzetünket szétmarcangoló gyalázatos trianoni gyásznapi rendezvényein. Kegyelettel emlékezünk a több millió nemzet testvéreinkre, akik a trianoni rablás után hazátlanok vagy földönfutók lettek, több millióan mai napig másodrendű állampolgárok a saját szülőföldjükön. Meggyőződésem, hogy nincs olyan magyar család a mai csonka Magyarországon, akiket valamilyen formában nem érintené szívbe markolóan Trianon csapása.

Visszatérve a csendőrség ügyeire: Továbbra is stratégiai célkitűzésünk a csendőrség visszaállításának kiharcolása, ügyének támogatása. A közbiztonság, az élet és vagyonbiztonság, a társadalmi rend és béke további javításáért. A felállításra kerülő csendőrség feladatának tekintjük korunk új kihívásainak (nemzetközi bűnözés,

migrációs válság, katasztrófák) sikeres leküzdésében való részvételt is a Magyar Rendőrség, a Honvédség, reményeink szerint ismét visszaállításra kerülő Határőrség mellett a Magyar Nemzetőrség szervezeteivel való jó együttműködésben

Hálás köszönettel tartozom, tartozunk mindazoknak a hazai és külhonban élő honfitársainknak, bajtársainknak, akik egyesületünk megalakulásától és „menet közben” csatlakoztak hozzánk, csendőr elődeink által kijelölt célkitűzéseink szolgálatára Köszönet azoknak a bajtársainknak, akik önzetlen szolgálataikkal, adományaikkal mai napig erősítik sorainkat magyar szívvel, egységes akarattal Tudom, tudjuk rájuk mindig számíthatunk, ők egyesületünk erős, hűséges tartó oszlopai ma és a jövőben egyaránt!

Kérjük a Magyarok Istenét a mostani nehéz időkben is adjon szeretett hazánknak, nemzetünknek erős védőpajzsot, a kereszt mellé kardot is, hogy soha többé ne ismétlődjenek meg azok a tragédiák amelyeket Trianon után szüleink, nagyszüleink, dédszüleink véres verejtékkel átszenvedtek, amiért nagyon sokan katonaként, csendőrként hősi halált haltak hazánkért, nemzetünkért! Drága emléküket a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesületben kegyelettel megőrizzük! Isten áld meg a magyart!

A fenti gondolatok kíséretében tisztelettel útjára bocsátom a Magyar Csendőr 2020 évi első számát a Magyar Királyi Csendőrség jelszavával "Híven, Becsülettel, Vitézül!"

2020. március 30.

vitéz Ságvári Pál

Emlékezzünk Csendőr hőseinkre, hősi halált haltak a hazáért!

Csatári Imre füzesabonyi őrsbeli csendőr őrmester, az orosz harctéren, Homonnán, 1914. szeptember 25.-én ragályos betegségben elhunyt.

Gál András nagypályi őrsbeli csendőr a Fenyvesvölgnél vívott harcban 1914. szeptember 25.-én elesett.

Kövendi Sándor csontosai őrsbeli próbacsendőr az orosz csapatok megfigyelése közben megsebesült és 1914. szeptember 18.-án Ungváron meghalt.

Gajdán Mihály bárányosi őrsbeli csendőr a szerbekkel a bárányosi szigeten vívott harcban 1914. szeptember 27.-én elesett.

Kóta Lajos újaradi őrsbeli és **Széli Ferenc** temesvári szárnybeli csendőrök az oroszokkal Alsóvereckénél vívott ütközetben 1914. szeptember 28.-án elesetek.

Simon István nagykomlói őrsbeli csendőr a szerbekkel Bárányosnál vívott harcban 1914. október 22.-én hadifogságba esett ahol meghalt.

Halmay József főhadnagy, az aradi szakasz parancsnoka, az oroszokkal vívott harcban 1914. október 23.-án Nowa-Alexszadria mellett elesett.

Reisz György hadnagy a zsombolyai szakasz parancsnoka az oroszokkal vívott chírowi csatában 1914. október 31 -én elesett.

Dajka Lajos kassahámori őrsbeli csendőrt megszökött orosz hadifoglyok 1915. augusztus 21 -én Felsőtőkés határában megölték.

Vakán Károly bercsényi őrsbeli csendőrt az oroszokkal Kosmierzyn mellett vívott harcban 1915. augusztus 15.-én elesett.

Pécsi Lajos tiszaluci őrsbeli csendőrt 1915. október 18 -án két körözött bűnöző Tiszalúcon orvul megölte.

Imre Gergely vledényi őrsbeli alőrmester és **Mihály István** sepsiszentgyörgyi szárnybeli csendőr a románokkal Sósmező körül vívott harcban 1916. október 17 -én elestek.

Kosza József brassói szárnybeli alőrmester a románokkal Sósmezőnél vívott harcban 1916. október 15.-én elesett.

Takács Árpád brassói szárnybeli alőrmester a románokkal vívott harcban 1916. október 23.-án Sósmező körül elesett.

A románokkal az ojtozi-szoros és Sósmező körül vívott harcokban 1916. október második felében elestek még **Szűcs Imre** brassói szárnybeli 2. oszt. őrmester, **Borcsa Gyula** brassói kerületi, **Trippa György** aradi szárnybeli csendőrök, **Papp József** sepsiszentgyörgyi szárnybeli őrmester pedig román hadifogságba esett, ahol meghalt.

Stefcsik József őrmestert, a váradlesi őrs parancsnokát, **Radicsev József** budapesti kerületbeli alőrmestert és nyolc pótcsendőrt a szerb komitácsik 1918. október 24 -én Kalandjevciben megölték.

Áldott legyen emléük!

Forrás. Csendőrségi Lapok

Tudósítás a budapesti csendőrnapról

Isten segítségével Budapesten 2020 február 14 -én a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület (MCSBE) szervezésében megtartottuk a hagyományos ünnepi csendőrnapot. A reggeli órákban gyülekeztünk az ország különböző részéről érkezett bajtársakkal a budai Kapisztrán téren. Többen csendőr egyenruhában voltunk. Ezen a szép napon ismét büszke kakastollakat lengetett szél a budai várnegyedben. Ünnepségünk első részét katonai tiszteletadással a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum díszudvarán tartottuk.

Az I-II. világháborúban hősi halált halt m kir csendőrök emlékére az 1999 évben felszentelt márványtábla mellett a díszőrség, a csapatzászló felállítása következett. A felhívójel elhangzása után elénekeltük a Magyar Himnusz és a m kir. csendőrség emlékére imát mondott vitéz Szemeti Ferenc ny ezredes egyesületünk vezető tábori lelkesze.

vitéz Ságvári Pál ny alezredes a MCSBE elnöke bajtársi tisztelettel köszöntötte az ünnepség résztvevőit. A csendőrség dicső szolgálatainak méltatása után megnyitotta a m kir csendőrség születésének 139-ik évfordulója tiszteletére szervezett ünnepi csendőrnapot.

A csendőr hősi emléktáblát az ünnepség résztvevői közül sokan megkoszorúzták. A koszorúzás rendje szerint a Magyar Rendőrség képviseletében Dr Havasi Zoltán ny. rendőr tábornok és Kovács Antal tb csendőr főhadnagy, a Honvédelmi Minisztérium és a Hadtörténeti Intézet részéről

Dr Horváth Csaba ezredes a HM HIM parancsnok helyettese, a Bajtársi Egyesületek Országos Szövetsége (BEOSZ) képviselőjében Esküdt Lajos ny ezredes, a Magyar 56 Nemzetőrség képviselőjében vitéz lovag Dömötör Zoltán nemzetőr vezérezredes és vitéz Kertész Lóránd nemzetőr altábornagy koszorúztak. A Horthy Miklós Társaság, a Vitézi Rend és a tiszteletbeli csendőrőrsök után a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület és a tengeren túli tb csendőrök képviselőjében a MCSBE elnöke és alelnöke koszorúztak. Az Egyesület elnöke köszönetet mondott az ünnepség résztvevőinek, amiért ezen a napon, méltó módon és kegyelettel emlékezhettünk a m. kir. Csendőrségre valamint Dr Kovács Vilmos ezredesnek a HIM parancsnokának és munkatársainak, amiért a MCSBE részére biztosította az Intézetben ünnepségünk kulturált körülmények közötti megtartását.

Ünnepségünket de 11 órától hasonló körülmények között, a budai Szent Margit Gimnázium Apor termében folytattuk. Az Ima és a csendőr induló eléneklését követően a MCSBE elnöke ünnepi köszöntőt mondott. A csendőrség hősi helytállását példázva emlékeztetett a 75 éve történt tragikusan véres eseményekre, amikor a túlerővel szemben harcoló bekerített magyar és német csapatokkal, mintegy 3000 csendőr is részt vett a főváros védelmében. Majd február 12.-én a bekerítésből történő kitörésben is ahol többségük hősi halált halt a hazáért.

Az I-II világháború honvéd és csendőr hőseire emlékeztetett vetített képes értékes előadásában Dr Maruzs Roland hadtörténész alezredes. Az előadás és kávé szünet után elismerések átadása következett ahol a csendőrség hagyományainak ápolásában, a MCSBE -ben végzett kimagasló érdemeikért többen kitüntetések, elismeréseket vehettek át az elnökség javaslatára a MCSBE elnökétől. (lg Bánsági Miklós, v Bogdán Péter, v Fodor Pál, Dr Francsics Ottó, Kosaras Péter Ákos, Jenei Gabriella, vitéz Szemeti Ferenc, Szolnoki István, Tóth Csaba, vitéz Vörösváczy Csaba bajtársak. A résztvevők jól szerkesztett 2020 évi nagyobb méretű, díszes kivitelű csendőrségi naptárt kaptak ajándékba az elnökség nevében Tóth László tb. csendőr főtörzsőrmester bajtárstól

Az ünnepség során vetítésre került Tóth Csaba bajtárs összeállításában a m kir csendőrségről készült több korabeli dokumentumfilm is. A szünetekben jó hangulatú bajtársi beszélgetéseket folytattunk és fogyasztottuk Szabóné Magyar Etelka és Láziné Ecsédi Magdolna tb csendőrök finom süteményeit, szendvicseit. A m. kir Csendőrség tiszteletére szervezett ünnepi csendőrnapot a délutáni órákban a Székely Himnusz közös éneklésével fejeztük be a budai Szent Margit Gimnáziumban. A tudósítás meg fog jelenni a Canadában kiadott Hadak Útján Bajtársi Híradó következő számában és a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület honlapján is.

Híven, becsülettel, vitézül!

vitéz Bártfay István

Kosaras Péter Ákos

Elhallgatott történelem

fejezetek a Királyi Csendőrség történetéből

A csendőriskolai századok és szakaszok élén álló tisztek egyben oktatói feladatokat is elláttak. Természetesen a századparancsnok mindhárom szakaszában értelemszerűen ugyanazt a tárgyat tanította. A csendőriskolákban tanító tiszt-helyettesek kiválasztásánál elsősorban a már meglévő tapasztalatokat vették figyelembe, ezt igyekezvén elsősorban hasznosítani az oktatásban. Ezen kiválasztott tiszt-helyettesek szintén tagjai voltak a „diákokat” havonta számon kérő vizsgabizottságnak is. Ezt a fajta havi, kötelező beszámolást, egy tulajdonképpeni vizsgát, mindenkinek teljesítenie kellett. Ugyanakkor a tanfolyam végeztével a hallgatókat egy záróvizsga letételére kötelezték. Ha ez utóbbin valaki elbukott, vagy a tanfolyam során a magaviseletével kapcsolatosan komoly kifogás merült fel, akkor az illetőt nem csupán elbocsátották az iskola kötelékéből, hanem a csendőrség testületéből is kizárták!

A nagyváradi iskola épülete öt emelet magas volt, így ennek megfelelően minden tanszázadot külön-külön szinten lehetett elhelyezni. Minden emeleten három-három tanterem, és egy-egy tanári szoba, valamint szintén egy-egy úgynevezett nagyelőadó lett kialakítva. Az 1. század mindig az úgynevezett őrsparancsnokképző század volt, amelynek tagjai általában rátermett, de már idősebb, az alsóbb szintű vezetésre alkalmasnak tartott tiszt-helyettesekből kerültek ki. Mivel legnagyobb részük az életkorukból fakadóan már családos embernek számított, így az ő oktatásukat hat

hónapos időtartamra korlátozták. A 2. század volt a járőrvezetőképző század, ahová már véglegesített és jó minősítéssel rendelkező csendőröket hívtak be. Ok nyolc hónapig „koptatták az iskolapadot” A maradék három századba pedig a fiatal próbacsendőrök tartoztak, akik egy évig voltak Nagyváradon. Nekik elsősorban a közbiztonsági szolgálat alapelemeit kellett elsajátítaniuk. Mindenki, kivétel nélkül az intézményen belül volt elszállásolva. A nagyváradi csendőriskolát, mai szóhasználattal élve, egy tulajdonképpeni iskolakomplexumnak kell tekintenünk, lévén étkezdék, fodrász, fűszer- és csemegeüzlet, futball és tekepálya, valamint egy park és egy tiszthelyettesi kaszinó is a diákok rendelkezésére állt. Minden egyes hétköznapi folyt a tanítás és zajlottak a különböző foglalkozások. Szabadnak a szerda- és a szombat délután számított, amit a városban tölthettek el a csendőriskolások. Vasárnap mindenki a felekezete szerinti Istentiszteleten vett részt, majd mivel a nagyváradi városi színházzal és a mozival is külön szerződése volt a csendőriskolának, így vasárnap kora délután minden aznap bemutatásra kerülő színdarabot megnézhettek a csendőrök - ekkor kizárólag ők adták a nézőközönséget -, illetve a mozi-filmek közül is válogathattak. A próbacsendőröknek az első három hónap elteltét követően kötelező volt tánciskolába járniuk is, ahová a város középiskolás lányait is meghívták. Itt nem csupán a különböző társastáncokat, hanem az egy úriembertől elvárható illemtani szabályokat is megtanították csendőreinknek. Ősszel és telente, minden hónap első szombatjának estéjén táncos összejövetelt rendeztek a csendőriskolában, melyen természetesen mindenki részt vett, kivéve a próbacsendőröket, mert ők olyan nagy számban voltak jelen az intézményben, hogy a 3., a 4., és az 5. század

csak az egymást követő időpontokban külön-külön kapcsolódhatott be a mulatságba. Az összetartozást és a bajtársiasságot kihangsúlyozandó, ezeket a táncmulatságokat mindig úgy nyitották meg, hogy az iskola parancsnoka felkérte az egyik tanító tiszthelyettes feleségét, még ugyanakkor az ő nejét az egyik próbacsendőr diák vihetette táncba. Ezen túlmenően, minden tisztnek kötelessége volt, a tanszázádához tartozó tiszthelyettesek feleségeit és leányait legalább egyszer táncra kérnie az este során! A zenét egy 24 fős, az iskola hallgatóiból összeállított zenekar szolgáltatta. Működött még az intézményen belül énekkar, labdarúgó-, lövész- és úszócsapat is, amelyek rendszeresen részt vettek a város által megrendezett versenyeken.

Talán nem érdemtelen, ha mintegy „életképként” megismerjük az egyik kortárs csendőrtisztnek - Kacskovics Balázs főhadnagynak - a próbacsendőrökről írott versét, aki ha nem is teljes költői vénával, de tiszta szívvel és jó szándékkal vetette egykoron papírra ezeket a sorokat:

„Arca vidám, szeme ragyog,
Ritkán komoly, mint a nagyok,
Nyomozásra nincs még gondja,
Kakastollát büszkén hordja.
Ha viccelnek, ő az alany,
De a szíve mindig arany,
Megteszi, amire kéred.
Megeteti a csirkéket,
Nyáron gyomlál, fát vág télen,
Dolgos keze sohse tétlen.
Pénztárcája üres, lapos,
Így vasárnap ő a napos,
De emellett egészséges,

Kedvence a túrós rétes.
Ebéd után rögtön fölkel,
Kezében az egyik könyvvel
A sarokba visz az útja,
S magol, ujját fülbedugva
Szemlén sem fél, szinte csodás,
Elfújja, hogy mi a lopás,
Igazolás, kikérdezés,
Másnak sok, de neki kevés.
Szolgálatban folyton kérdez,
„Örmester úr, mért az, mért ez?
Feje csupa paragrafus.
Este mindig őa kapus.
S ha lefekszik már mindenki,
A tanulást újra kezdi.
S mikor végre várja ágya,
Almában is minden vágya:
Megmutatni, telik tőle,
Jó csendőr lesz még belőle.”

A karhatalmi sorcsendőr-zászlóalj felállítását 1942-ben Galántán kezdték meg, azt követően, hogy a honvédelmi miniszter kiadta karhatalmi szolgálatról szóló utasítását. Erre a miniszter a háborús állapotok, illetve a honvédség fokozott harctevékenysége miatt kényszerült, lévén elméletben számolnia kellett a hátország közbiztonságát súlyosabban veszélyeztető cselekmények (zavargások, lázongások, tüntetések) előfordulásával, amelyek kezelésére a csendőrségnek is fel kellett készülnie. A zászlóaljnak csak a tiszti állománya állt hivatásos csendőrtisztekből, a legénységét sorozással töltötték fel. Ez utóbbi behívottak így

tulajdonképpen katonai szolgálatukat töltötték a csendőrségnél, ezért a hagyományos rendvédelmi feladatokat - például a járőrszolgálatot - nem kellett ellátniuk. Az alakulatot példásan felszerelték. A kiképzést vezető század-, illetve szakaszparancsnokok csendőrtisztek voltak, a rajparancsnokokat pedig a honvédség adta. Az alakulatnak 1943 végén öt százada - három puskás-, egy kerékpáros- és egy nehézfegyverszázada - volt. A karhatalmi zászlóalj 1944 decemberére már hat századból állt - három puskás, egy-egy kerékpáros, nehézfegyver- (aknavetőkkel, géppuskákkal és páncéltörő ágyúkkal) és egy könnyű harckocsiszázad -, kiegészítve egy híradó- és egy árkászszakasszal. A könnyű harckocsiszázad 12 darab Ansaldo típusú könnyűharckocsival, illetve egy szakasznyi Csaba típusú páncélgépkocsival volt felszerelve. Ezek a típusok ugyan a harctéri elvárásokat illetően ekkorra már elavultnak számítottak, de karhatalmi feladatokra még kiválóan megfeleltek. Állomáshelyül Galántát jelölték ki, de tervbe volt véve az alakulat székesfehérvári áthelyezése, ahol egy korszerű csendőrlaktanya építését tervezték az illetékesek. Ez aztán, a háború végkifejlete miatt már nem valósulhatott meg ..

A zászlóalj első parancsnoka Czigány József csendőr alezredes volt, majd őt Láday István csendőr alezredes követte az alakulat élén. Úgy gondolom, hogy a jobb megismerhetőség miatt érdemes kitérni Láday személyére is. Láday István a nagyváradi honvéd hadapródiskolát 1914 októberében végezte el és mint frissen avatott zászlóst a magyar királyi 23. honvéd gyalogezredhez vezényelték. 1914. december 6-án egy menetszázaddal az orosz harctérre ment, ahol december 23-án megsebesült. Felgyógyulása után előbb

egy géppuskás, majd egy robbantó tanfolyamot végzett el 1915. május 1-jén nevezték ki hadnaggyá. Júniusban újból az orosz harctérre került, ahol géppuskás osztag-, illetőleg később géppuskás századparancsnok lett. E minőségben teljesített frontszolgálatot egészen 1917 decemberének elejéig, amikor is mint hosszú harctéri szolgálattal rendelkezőt hazarendelték egy géppuskás tanfolyamra oktató tisztnek, Dévára 1917. május 1-jén főhadnaggyá léptették elő. 1918. májusában újból önként jelentkezett frontszolgálatra. Az olasz harctérre került és ott a régi géppuskás századát vette át, majd pedig a hadosztály géppuskás tanfolyamának a parancsnoka lett. Itt érte a keserű összeomlás. Ezt követően a Hajmáskéren megalakult katonai főreáliskolához került és szolgált a Horthy Miklós vezette Nemzeti Hadseregben is. Az 1923-24. években végezte el a csendőrtörzstiszti tanfolyamot és teljesítette gyakorlati próbaszolgálatát a testületnél.

1924. szeptemberében nevezték ki a tabi járás csendőr parancsnokává. Innen 1926-ban Budapestre került a csendőr Szabályzatszerkesztő és Tanulmányi Bizottsághoz. 1928 és 1933 között csendőr szárnyparancsnok volt Keszthelyen, majd átvezényelték a székesfehérvári csendőrnnyomozó alosztályhoz, amelynek parancsnoka lett és az is maradt egészen 1939. januárjáig. Eközben 1938. októberétől 1939. január 19-ig a II. honvéd hadtestparancsnokság kötelékében a visszatért Csallóközben, mint a hadtesthez beosztott csendőr nyomozócsoport parancsnoka is tevékenykedett, immáron csendőr őrnagyként. 1939. január 20-i dátummal a budapesti csendőrtiszti tanfolyamok parancsnokságához vezényelték, mint tanárt és segédtestet. Egyaránt tanított a csendőr tisztképző és a csendőr törzstiszti tanfolyamokon is.

Láday Istvánt 1939. május elsején léptették elő

csendőr alezredessé. 1941 októberétől 1942 júniusáig Szolnokon szolgált csendőr osztályparancsnokként, majd a nagyváradi csendőriskola parancsnokává nevezték ki. Ezt követően, 1943 május elsejével kapott megbízást a galántai csendőrzászlóalj megszervezésére.

Első lépésként a felállítandó zászlóaljhoz kijelölt tiszti és tiszthelyettesi keretet a jutási honvéd tiszthelyettesképző iskolához vezényelték, majd 1943. augusztus 9-én Galántára bevonulva kezdődött meg a zászlóalj tulajdonképpeni felállítása és kiképzése. 1944 június 26-án azon a címen, hogy a zászlóalj a Magyar Királyság kormányzójától saját lobogót kap, a Belügyminisztérium felrendelte a Ládai parancsnokolta alakulatot Budapestre Vasúti szállítmányként érkeztek be a Józsefvárosi pályaudvarra, ahol azonban amerikai bombatámadás érte őket. így a díszelgés és az ünnepség természetesen elmaradt.. A galántai zászlóalj csapatzászlójának 1944. július 8-ára tervezett felszentelésére ezen az alakulaton kívül az ungvári és nagyváradi tanzászlóaljakat, valamint több kisebb tanszázadot - összesen mintegy 3000 csendőrt - is felrendeltek a fővárosba.

Vannak olyanok, akik erről az eseményről, mint úgynevezett „csendőrpuccsról” írnak, noha a történetek megítéléséről a mai napig megoszlanak a vélemények. Egyesek szerint a zászlóavatás összefüggésben volt a budapesti zsidóság tervezett összegyűjtésével. Mások szerint a csendőrök felrendelésére, éppen ezzel ellenkezőleg, azért került sor, hogy a karhatalom megakadályozza a szélsőjobboldal híveinek egy esetleges hatalomátvételi kísérletét. Az évtizedeken keresztül -sok helyen még ma is - „hivatalosnak” számító álláspont pe-

dig az volt, hogy pontosan egy ilyen puccsot, a nyilaskeresztesek hatalomra juttatását akarták a csendőrök elősegíteni .. Mindezek függvényében tehát feltételezhetően meglepő lenne azt állítani, hogy csak egy egyszerû zászlóavatási ünnepségről volt szó. De mi van akkor, ha ez az igazság?

Érdemes hát végigvenni a történeteket. Nem szabad elfelejteni, hogy a Józsefvárosi pályaudvar bombázása során 3 gálántai csendőr az életét vesztette, további 18 pedig megsebesült. Ugyancsak odaveszett a magukkal hozott felszerelés nagy része is. Ennek következtében-„a gyásszal nem fér össze az ünnepség”- kérte Ládai István zászlóaljparancsnok az ünnepség elnapolását, amihez a felettesei végül hozzá is járultak...

De nézzük tovább a vádakat. Ez a „csendőrpuccs” esetében ugyanis elsősorban az, hogy Baky László vezetésével a csendőrök államcsínyt akartak Budapesten végrehajtani, hogy így juttassák hatalomhoz a Nyilaskeresztes Párt - Hungarista Mozgalom híveit. Ki is volt ez a Baky László? Budapesten született 1898-ban és Pécsen végezte el a honvéd hadapródiskolát. Katonai pályán maradt, majd a pécsi 19. honvéd gyalogezred tisztjeként vett részt a világháború küzdelmeiben. Helytállásáért - többek között - a III. osztályú katonai érdemkereszttel és a katonai érdemérem (Signum Laudis) bronz fokozatával is kitüntették. A háborút követően tagja volt a Nemzeti Hadseregnek és harcolt a nyugat-magyarországi felkelés küzdelmeiben is. Ezt követően került át a magyar királyi csendőrség kötelékébe. Tehát Baky László valóban maga is a csendőrségnél szolgált, de 1938. szeptember 1-i hatállyal a nyugállományba helyezését kérte, éppen azért, hogy politikai tevékenységet folytathasson, ami csendőrtisztként - akárcsak a honvédségnél - tilos lett volna

a számára Baky ezt követően a Magyar Nemzeti Szocialista Párt Hungarista Mozgalomhoz csatlakozott, de 1939-ben pártonkívüliként - igaz, nyilaskeresztes programmal - választották meg az abonyi kerületben és lett országgyűlési képviselő. Ezt követően egészen 1940 szeptemberéig a gróf Pálffy Fidél vezette Egyesült Magyar Nemzetiszocialista Párt tagja volt. Baky, amikor ezen párt egyesült a Szálasi Ferenc vezette Nyilaskeresztes Párt - Hungarista Mozgalommal, a párttagságát megújította ugyan, de csakhamar összekülönbözött a nyilasokkal és 1941 szeptember 18-án Pálffy Fidél gróffal és Ruszkay Jenővel karöltve újra megalakította a Magyar Nemzetiszocialista Pártot. Baky László határozottan németbarát politikusnak számított, ugyanakkor sok esetben nevezte a hungarizmust „komolytalan ideológiának”, illetve Szálasi Ferenc személyével szemben is voltak fenntartásai. Baky Lászlót 1944-ben a Sztójay-kormány belügyminiszterének, Jaross Andornak az állandó helyettesévé, a belügyi tárca államtitkárává nevezték ki. Ha mindezeket figyelembe vesszük, akkor mint egy nyilas puccs megszervezője nem igazán jöhetett szóba, hiszen bár szélsőjobbboldali volt, nem állt baráti nexusban az ezen táborban legerősebbnek számító Szálasi vezette nyilaskeresztesekkel. Láday István, később, a fogsága alatt a Baky szervezte nyilas puccs kapcsán ezt vallotta. Ez nem felel meg egyáltalán a tényeknek és én politikai csalafintaságnak tartom az egész híresztelést. Aki ismeri Baky és politikai társainak, valamint a nyilasoknak az akkori viszonyát az ilyenre nem is gondolhatott.

1944. augusztus 6-án a galántai csendőrzászlóaljnak a belügyminiszter rendeletére Palánkára kellett indulnia, ahol a szegedi honvéd kerületi parancsnokság alárendeltségébe kerülve, a Duna vonala mentén teljesítettek határvédelmi szolgálatot 14 napon át. Ezen idő alatt azonban semmiféle jelentősebb esemény nem történt.

Még ugyanebben a hónapban Láday Istvánt a zászlóalj parancsnoksága alól felmentették és a csendőr Szabályzatszerkesztő és Tanulmányi Bizottsághoz vezényelték át Budapestre. Augusztus legvégén - más források szerint szeptember legelején - az Erdélyben harcoló 2. honvéd hadsereg parancsnokságához került, mint „tábori rendészeti parancsnok”. Itt érte a kormányzói proklamáció. Hadd idézzem ismét Ládayt: Október 15-ike a Meszes átjárókból való visszavonulás közben ért. A főszállásmesteri törzs Szilágyi Somlyóról áttelepülőben volt Ofehértóra. Mindeközben autónkat baleset érte és ezért lemaradva csak az esti órákban értem Orendy ezredes társaságában Ofehértóra. Ott a segédtiszt, nevére már nem emlékszem, várt azzal, hogy azonnal jelentkezzünk Littomericzky ezredesnél, aki éppen tiszti gyűlést tartott. Ott értesültem a kormányzói fegyverletételi szóatról. Nagy megdöbbenést váltott ki mindnyájunkban. A tiszti gyűlésen, megkérdezés után minden tiszt oda nyilatkozott, hogy a harcot tovább kell folytatni, és nem is akarták hinni, hogy valóban kormányzói rendelkezés a fegyverletétel. Később a rádióban közölt vezérkari főnöki rendelet, hogy a harcot folytatni kell. Ezt a

feltevést megerősítette. Majd később hallottuk Szálasi hadparancsát ismételten beolvasni, ami azt a hitet, hogy csak zavarkeltés volt az előbbi kormányzói szózat, megerősítette. Láday sorai minden bizonnyal jól tükrözik az akkori általános hangulatot.

Láday Istvánt a Szálasi Ferenc vezette új kormányban belügyminisztériumi államtitkárrá nevezték ki, és a belbiztonsági szervek átszervezését, illetve modernizálását kapta feladatul. Láday így írt minderről: egy központi nyomozó szerv szerveztessék s ezúttal először (...) hallottam a Nemzeti Számonkérő Különítmény elnevezést. Ennek feladata lesz a nagyobb hatású államellenes bűncselekmények nyomozása katonai vonalon is, a közéleti tisztaság ellenőrzése és az állami funkcionáriusok által elkövetett bűncselekmények nyomozása."

A háborús események alakulása miatt természetesen nem történt meg sem, a csendőrség sem a rendőrség tényleges átszervezése. Ugyanakkor a kérdéses testületek soraiból egyre több személyt kellett a harctérre küldeni. Ez a sors nem kerülte el a galántai csendőrzászlóaljat sem. A zászlóaljat a Csepelszigetre vezényelték és ott vetették be az előretörő szovjet csapatok ellen, előbb Barabás József csendőr ezredes, majd Szili István csendőr őrnagy parancsnoksága alatt. Végül az alakulat osztozva sok-sok bajtársuk sorsában, a főváros védelmi harcaiban teljesen felmorzsolódott...

Az úgynevezett csendőr karhatalmi pótzászlóaljat, amelynek a kiképzése még tartott mikor a többiek már a bolsevistákkal küzdöttek, végül, 1945 márciusában nyugatra menekítették. Ott is estek fogságba az általános kapitulációt követően

Meg kell említeni még egy harmadik csoportot is, ugyanis 1945 januárjában még mindig vonultak be újoncok a galántai csendőrzászlóaljhoz, illetve ide irányították sok, a hadművelleti területekről kiszorult csendőrörs legénységét is. Ezt a csoportot, mint a 3. sorcsendőr zászlóaljat Kulcsár Lajos csendőr alezredes parancsnoksága alatt, végül, 1945 februárjának végén szállították ki Németországba, egészen pontosan Hildesheimbe, a kiképzés folytatására. Itt ért majd számukra véget a háború 1945. május 9-én.

Láday István mint államtitkár szintén kötelezően részt vett a nyugatra történő áttelepülésben. Német területen esett végül fogságba, előbb internálták majd kiadták Budapestnek, ahol háborús bűnökkel vádolva bíróság elé állították.

A volt csendőrtiszttel, egykori belügyminisztériumi államtitkárral szemben lefolytatott vizsgálat meglehetősen felszínesnek volt mondható, ugyanis Láday esetében mindösszesen két kihallgatásról, illetve néhány más, a bizonyítási eljárás során is beidézett tanú meghallgatásáról készültek jegyzőkönyvek. Ezekből kiderül, hogy a vizsgálatot lefolytatóknak Láday István elmondta tulajdonképpeni élettörténetét, pályafutását, illetve ismereteit egyes nyomozásokkal kapcsolatban. Ezen túl ismertette az 1944. október 15-16-át követő időszakban betöltött szerepét is. Tulajdonképpen mindazt mondta el, amit egyébként a kihallgatását megelőzően már a cellájában is papírra vetett.

A Láday Istvánnal szembeni eljárás nem hozható összefüggésbe az úgynevezett Szálasi-perrel sem, amelynek egyébként egyik fő vádlottja éppen Láday korábbi felettese, Vájna Gábor egykori magyar királyi belügyminiszter volt. Annak ellenére, hogy Láday a per során tárgyalta számos eseménynek tanúja volt - sőt, Vájna több vallomásában is hivatkozott a személyére -, a bírágban és az ügyészekben még csak fel sem merült, hogy az eljárás során tanúként esetlegesen meghallgassák.

Még ennél is meglepőbb, hogy bár a magyar királyi Csendőrség, illetve a nyilaskeresztesek vezette belügyminisztérium tárgyában az úgynevezett népbíróságok több eljárást is lefolytattak, Ládayt a hatóságok ezen ügyekben sem hallgatták ki! Felettébb érdekes az is, hogy - legalábbis a jelenleg rendelkezésre álló források ezt támasztják alá - még a Nemzeti Számonkérés Szervezetének vezetői ellen lefolytatott, Radó Endre és társai elleni perben sem vett részt tanúként, holott a testületet a belügyminisztérium államtitkáráként ő felügyelte, illetve az egész szervezet hivatalosan Láday István hatáskörébe tartozott, sőt a szervezetet a gyakorlatban irányító vezetője - Orendy Norbert csendőr ezredes - szintén Láday közeli barátjának számított. Noha tanúként, úgy tűnik, nem tartották fontosnak Láday személyét, ennek ellenére az ideiglenes kormány igazságügyi minisztériuma által kiadott hivatalos lap 1946 február 2-án mégis arról tudósított, hogy összeállt Láday István belügyi államtitkár, a legfőbb véreb vádirata. Az érintett ügyeket vizsgáló egyik történészünk - akit nem lehet elfogultsággal vádolni - az alábbiakat írta ezzel kapcsolatban. A cikk a Szálasi-kormány két másik államtitkárával, dr. Haála Róbert és Mosonyi Géza ügyeivel együtt számol be a volt

csendőrtiszt tevékenységéről, amelyben személyét a kor erős nyilas- és némeellenes hangulatához igazodva, szélsőséges jelzőkkel illetik, állításaik sok esetben nem felelnek meg a valóságnak, sőt, még a hivatalos szervek megállapításainak sem

Tagadhatatlanul sajtóságos eljárás lehetett.

Úgy tűnik a kor sajtómunkásai még új jelzőket sem találtak a vádlottak személyét illetően, mert Láday István helyett hamarosan már Orendy Norbertet titulálták a nyilasok „legfőbb vérebének”

Láday István volt belügyi államtitkár népbírószági perére végül három napon, de igazából két „felvonásban” került sor, Budapesten, 1946 február 20-án, majd március 9-én és 11-én. Az ügy nem kapott túl nagy nyilvánosságot. Bár a Láday perében eljáró népügyész és a vádlott kirendelt védője egyaránt szorgalmazta, hogy az eljárás során Láday korábbi felettesét, Vájna Gábor belügyminisztert is megszólaltassák, erre végül nem került sor, mivel a megidézett tanú, a rá korábban kiszabott halálos ítélet miatt, már nem volt elővezethető a siralomházból

Láday István volt belügyi államtitkár népbírószági perére végül három napon, de igazából két „felvonásban” került sor, Budapesten, 1946 február 20-án, majd március 9-én és 11-én. Az ügy nem kapott túl nagy nyilvánosságot. Bár a Láday perében eljáró népügyész és a vádlott kirendelt védője egyaránt szorgalmazta, hogy az eljárás során Láday korábbi felettesét, Vájna Gábor belügyminisztert is megszólaltassák, erre végül nem került sor, mivel a megidézett tanú, a rá korábban kiszabott halálos ítélet miatt, már nem volt elővezethető a siralomházból

A tárgyalás a népbírószági rendeletnek, majd törvénynek megfelelően két fő témakörre fókuszált: egyrészt a Nemzeti Számonkérés Szervezetének tevékenységére és a vádlottnak az abban játszott meghatározó szerepére, másrészt pedig Ládáy-nak a nyilasokkal való kapcsolatára és az 1944 október 15-16-i eseményekben betöltött szerepére. A per jegyzőkönyvei - a többi, hasonló jellegű per jegyzőkönyveivel összevetve-meglehetősen rövidek, az első tárgyaláson készült összesen kilenc, illetve a második tárgyalás során lejegyzett tizenegy gépelt oldalból állnak. Meglepő, hogy a volt csendőrtiszt által a vizsgálati fogságban összeállított feljegyzésekre még csak utalás sem történt a tárgyalás során. Ládáy István volt belügyi államtitkár ügyében a népbírószág 1946 március 11-én hozott ítéletet. Csaknem valamennyi vádpontban bűnösnek találták és halálra ítélték. A vádlott kegyelemért folyamodott, amelyet a bíróság rövid tanácskozás után jóváhagyott, így az ügyet továbbították a Népbírószágok Országos Tanácsa (NOT) felé. A NOT később azonban helybenhagyta a halálos ítéletet, elutasítva a kegyelmi kérvényt. Ládáy Istvánt csaknem egy évvel az ellene lefolytatott pert követően, 1947 január 18-án végezték ki. Az összesen húszoldalnyí gépelt jegyzőkönyvet, elégnek találták a halálához.

Az országos szerveken túl, szót kell ejtenünk a csendőrség területi szervezeteiről is. Ezek a csendőrkerületek, -osztályok, szárnyak, -szakaszok, -őrsök és a csendőrkülönítmények voltak. 1944 elején tíz csendőrkerületünk volt az országban, amelyek közbiztonsági és gazdasági ügyekben a belügyminiszter alá tartoztak, még személyi, fegyelmi és kiképzési ügyeiket a csendőrség felügyelője ellenőrizte. Ilyen volt az I számot viselő budapesti csendőrkerület, amelyhez a

budapesti nyomozó alosztály és két további területi osztály (budapesti és gödöllői) is tartozott. Ezen túlmenően alárendeltségébe volt még a gödöllői, szentendrei és jászberényi csendőrszárny is, valamint a pesterzsébeti csendőr gyalog tanszázad és a kiskunhalasi lovas tanosztály is.

All számot a székesfehérvári csendőrkerület viselte, egy-egy osztállyal Fehérváron, Győrött és Komáromban, szárnyakkal Fehérváron, Tatán, Győrött, Esztergomban, Komáromban, Érsekújváron és Léván. Ide is tartozott egy nyomozó alosztály, illetve három tanszázad, Győr, Tata és Szabadbaty-tyán központokkal.

A szombathelyi volt a III. csendőrkerület (csak a létszám miatt!!!) három osztállyal rendelkezett, Szombathelyen, Zalaegerszegen és Veszprémben, ezeknek nyolc szárnya volt, Szombathely, Sopron, Muraszombat, Zalaegerszeg, Nagykanizsa, Keszthely, Veszprém és Pápa központokkal. Ide is tartozott nyomozóosztály, két csendőrszázad (Letenye és Lenti), valamint egy csendőr tanzászlóalj Szombathelyen. Talán nem érdemtelen megemlíteni, hogy a csendőrkerület vezető törzsébe összesen 5 csendőrtiszt, 1 ügyész, 1 orvos, 2 gazdasági tiszt és 18 főnyi irodista tartozott! Tanulságos lehetne ez a mára vonatkoztatva is..

Pécs volt a IV. csendőrkerület székhelye. Nyomozó alosztálya ugyanitt, tanszázadai pedig Szekszárdon, illetve Főherceglakon állomásoztak. Osztályai Pécs, Kaposvár, Szekszárd központtal működtek, szárnyainak a székhelyei pedig Pécs, Mohács, Szigetvár, Kaposvár, Marcali, Tabi, Szekszárd és Dombóvár voltak.

Az V csendőrkerület Szeged központtal működött, ahol egy nyomozó osztály is volt, ezen felül ide tartozott négy csendőrosztály, Kecskemét, Szentes, Újvidék és Zombor, amelyeknek nyolc szárnya volt, Kecskemét, Kiskunhalas, Szentes, Makó, Zombor, Szabadka, Újvidék és Zenta. Makón és Újvidéken állomásoztak a kerület tanszázadai

Debrecen volt a VI csendőrkerület központja, egyik osztálya itt, a másik pedig Szolnokon volt elhelyezve. Öt szárny tartozott alájuk, Debrecen, Berettyóújfalu, Szolnok, Gyula és Orosháza központokkal. A nyomozó osztály és a tanszázad is a civil városban székeltek.

Miskolc jegyezte a VII csendőrkerületet, egy-egy miskolci, egri és balassagyarmati osztállyal, szárnyakkal pedig Miskolcon, Ózdon, Egerben, Hatvanban, Rimaszombaton, Balassagyarmaton, és Salgótarjánban. Ehhez a kerülethez két tanszázad tartozott.

Kassa volt a VIII csendőrkerület székhelye. Ide két nyomozó alosztály (Kassa és Ungvár), öt osztály (Kassa, Ungvár, Beregszász, Nyíregyháza, Máramarossziget), illetve tizenkét szárny (Kassa, Sátoraljaújhely, Ungvár, Nagyberezna, Beregszász, Nagyszőlős, Munkács, Nyíregyháza, Mátészalka, Máramarossziget, Huszt és Felsővizsó) tartozott. Ungváron állomásozott egy csendőr tanzászlóalj, Bárcán és Aknaszlatinán pedig egy-egy kiképzőszázad.

IX. csendőrkerület központja Kolozsvárott volt, szintén saját nyomozó alosztállyal a székhelyen, illetve öt osztállyal (Kolozsvár, Nagyvárad, Szatmárnémeti, Dés, Zilah), valamint tíz szárnyal (Kolozsvár, Bánffyhunad, Nagyvárad - itt két szárny is állomásozott, a város központi fekvése miatt -, Szatmárnémeti, Nagybánya, Dés, Szamosújvár, Zilah, illetve Szilágysomlyó) és három tanszázaddal (Bánffyhunad, Zilah

és Mérk). A marosvásárhelyi, volt az utolsó, a X. számú csendőrkörület, saját osztályokkal a központban, illetve Besztercén, Csíkszeredán, Sepsiszentgyörgyön és Székelyudvarhelyen, valamint szárnyakkal Marosvásárhelyen, Besztercén, Naszódon, Csíkszeredán, Gyergyószentmiklóson, Sepsiszentgyörgyön, Kézdivásárhelyen, Székelyudvarhelyen és Székelykeresztúron Tanszázaduk Nagydemeteren állomásozott. Hogy milyen történeteket éltek át csendőreink, azok közül egyet az előbbi száraz felsorolás „enyhítéseképpen” hadd szabadjon idéznem. A történetben szereplő kisebbség, és a mai problémák közötti esetleges párhuzam természetesen csak a véletlen műve lehet:

A hullaszökés ritka eset, de az alábbi mégis megtörtént. 1943-ban, az egyik alföldi őrsön a szárnyparancsnok urat vártuk szemlére. Közben egy tisztviselő telefonon közölte, hogy autójával hazafeléjövet, egy útmelletti fán, nem messze a község kijáratától egy akasztott férfi hulláját találta. Az őrsparancsnok járőrt küldött a jelzett helyszínre, amely magával vitte a községi orvost is. A járőr azonban semmiféle holttestet nem talált a jelzett helyszínen és erre bevonult. A járőr jelentette az esetet az őrsparancsnoknak, aki felhívta a tisztviselőt, s közölte vele az eredményt. A tisztviselő azonban, sofőrjével együtt továbbra is azt állította, hogy a hulla ott volt, mert az autóból kiszállva mindketten megtekintették.

Mikor a szárnyparancsnok úr megérkezett, az őrsparancsnokkal együtt kimentek a helyszínre, de a hullát sem lóháton, sem a tisztviselő autójával nem tudták utolérni, mert egyszerűen eltűnt. Így aztán arra gondoltunk, hogy mielőtt a járőr a helyszínre érkezett volna, a hullát valaki elszállította. Ezért az őrsparancsnok felkérte a községi előjáróságot és több egyént is, hogy mihamarabb a hulláról megtudnak valamit, azonnal jelentsék.

Pár nap múlva azután jelentkezett Kazéka Miska cigány, mert ő tudott az esetről legtöbbet. A hulla ugyanis ővolt, személyesen. Elmondta, hogy száraz ágakat akart a fáról tördelni, s amikor az autót közeledni látta, azt hitte, hogy az útmester jön, aki már többször alaposan összeszidta, mikor a faszedésen rajtaérte. Így Miska azt gondolta, hogyha mint halott találkozik az útmesterrel, az nem fogja összeszidni, hanem, ellenkezőleg, sajnálni fogja. Ezért gyorsan felakasztotta magát, de úgy, hogy a kötelet elől, a nyakán kötötte meg és mivel így a kötél hátul húzódott meg, a légcsöve szabadon maradt. Lábujjai kissé érték is a földet. Amikor az autó megállt, lélegzetét visszatartotta. Végül nagyot sóhajtván vallotta be, hogy de jó is volt, amikor a nagyságos urak elmentek, mert a nyaka már kezdett kiszakadni.

Folytatjuk

Forrás: Magyar Fórum, 2012. június 14., 21., 28.

Az egyesített Zombor-Szekszárdi Csendőr Iskolaszázad harcai Magyarországon

1944 augusztus végétől - 1945. február 12-ig

Olvasva Szakály Sándor könyvét a Magyar Tábori Csendőrségről, majd azt követőleg Adonyi-Náredy Ferenc és Nagy Kálmán Magyar Huszárok a II Világháborúban c. könyvét, melyben az Arad környéki harcok részletes leírása szerepel, ahol a Zombori Csendőriskolából alakított századom is bevetésre került, — úgy érzem, ezeket a harcokat is meg kell örökíteni addig, amíg élő tanúi vannak ennek a küzdelemnek. Mivel sem napló, sem más írásos forrás nem áll rendelkezésemre, ezért az itt felsorolt adatok pontosságáért felelősséget nem vállalok. Közel fél évszázad távlatában az események elmosódtak és fontos adatok is teljesen feledésbe mentek. Ezért kérem azokat, akik ezen harctereken harcoló alakulatoknál voltak és valamilyen formában érintkezésbe kerültek ezzel a teljesen önállóan harcoló csendőralakulattal, egészítsék ki emlékeimet, hogy minél tisztább képben bontakozzon ki a háborúnak ez a Kaotikus szakasza, melynek egy jóformán elfeledett kis alakulata voltunk mi a Zombori, majd később a leharcoltság miatt Tószeg térségében a szekszárdi hasonló csendőriskolával egyesített Zombor-Szekszárdi Csendőriskola-század

Szárnyparancsnok helyettesi beosztásomból egy rövid távirat 1944. augusztus végén arról értesített, hogy azonnali hatállyal a már hadi beosztásba Vezényelt Zombori Csendőr Iskola-századhoz vagyok áthelyezve, századparancsnok-helyettesi minőségben. A század parancsnoka Káldi János cső szds jelentkeznek azonnal Békéscsabán az „X” hadosztály vezérkari főnökénél további eligazítás végett. A parancsban semmiféle utalás tábori csendőri szolgálatra nem volt.

Szeptember elseje körül meglehetősen kalandos utazás után, mivel a szajoli hídon vonat már nem közlekedett és így gyalog kellett átmennem a közúti hídon, majd egy tehervonat vagonjában utazva érkeztem meg Békéscsabára. Ott a jelzett hadosztály vezérkari főnökénél jelentkeztem, aki közölte, hogy a századunk már ki van küldve a különböző ezredek hadsávjába és így én, mint az első szakasz parancsnoka, egy községben (melynek nevére nem emlékszem) kell átvennem a parancsnokságot szakaszom fölött. Parancsot kaptam arra is, hogy a hamarosan közelgő támadás alkalmával a kijelölt ezred harcsávjában kell előre nyomulnom a második lépcsőben azzal a feladattal, hogy az ellenség által visszahagyott hadianyagot begyűjtessem és az esetleg ejtett foglyok őrzéséről, és a hátrakíséréséről gondoskodjam. Elvileg az ezrednek kellett ellátásunkról és lőszer-utánpótlásunkról gondoskodnia. Ezen elvi eligazításokat természetesen könnyű volt kiadni, de megvalósítani annál nehezebb. Például emlékszem, hogy a legközelebbi alakulat konyhája kb. hat kilométerre volt, és így oda naponta három

étkezésért elmenni és az utat oda, vissza megtenni, nem mutatkozott célszerűnek. Mivel egy iskolában voltunk elhelyezve, a legénységem tagjai, kiknek pénzük volt, úgy döntöttek, hogy az összeadott pénzen a lakosságtól vett nyersanyagot az iskolaudvaron pár vállalkozó szellemű próbacsendőr a lakosságtól kölcsönzött edényekben készítse el így megkíméltük magunkat a napi legalább 24 kilométeres gyaloglástól. Általában azt kell mondanom, hogy ezek a kis szakasz- vagy később század-egységekben harcoló csendőralakulatok maguk erejéből kellett megoldják legtöbbször a vételezésüket és a lőszerellátást, mert a hadosztályparancsnokság, melynek közvetlenül alá voltunk rendelve, gyakran a szó szoros értelmében megfélekezett rólunk a harchelyzet zavaros, sokszor áttekinthetetlen helyzeteiben.

A támadás időpontja, melyet a román hadsereg velünk szemben álló alakulatai ellen kellett volna végrehajtani, először 1944 szeptember 4-re volt kitűzve, de azt az utolsó percben 24 órával elhalasztották. Ez után az elhalasztások sorozata következett, mely rettenetesen demoralizálta a legénységemet. Ezt ellensúlyozni, elhatároztam, hogy önálló vállalkozásként a román határőrség ellen pár rajtaütést hajtunk végre. Ezt meg is tettük, de mivel a határőrségek már ki voltak ürítve, összecsapásra nem került sor. Ezzel szemben a rosszul felszerelt embereimnek meleg nyúl szőrbéléses bekecseket zsákmányoltam, melyek a fagyos októberi éjszakákban igen jó szolgálatot tettek. Végül is a támadás szeptember 13-án indult meg. „Ezt a késedelmet sajnos sok

magyar vérrel kellett megfizetni”, — olvashatjuk a Náredy-Nagy-féle könyvben. Ez nagyban elősegítette az orosz páncélos erők előretörését és azt, hogy velük szemben a harcot nem a Kárpátokban, hanem már az aránylag nyílt Maros völgyében kellett felvennünk. Erre pedig fegyverzetileg nem voltunk felkészülve.

A támadás első napjaiban az előrenyomulás aránylag nagyobb veszteségek nélkül ment. A románok halogató harcra szorítkoztak csupán és minden feladandó területet előre kiürítettek. Így sem* hadianyag elszállításáról, sem fogoly-őrzésről nem kellett gondoskodnom. Századparancsnokom többször felkeresett, de mivel az ő tartózkodási helye a hadosztály-törzs körzetében volt, így a kapcsolatom vele igen laza volt. A helyzet 1944. szeptember 20-án változott meg gyökeresen, mikor az első szovjet páncélosok Világos térségében megjelentek. A páncélok elhárításra alig felkészült erőinket a szovjet ékek több helyen áttörték és az éjszaka sötétjében csak a torkolati tüzek adtak némi tájékozódást az ékek ' helyzetéről. Ekkor felkeresett századparancsnokom és a hadosztály vezérkari tisztje nevében parancsot adott, hogy parancsnokságom alatt a szakaszom első rajával, mint felderítő járőrrel, hatosak addig előre, amíg az ellenséges ékekkel az érintkezést föl nem veszem. Ezzel a feladattal és tíz emberemmel indultam neki a torkolattüzek irányának.

Meg kell említenem, hogy szakaszom felszerelése gyengébb volt a rendszeresített gyalogos szakaszénál. Csak három rajparancsnokomnak és nekem volt géppisztolyunk. Legénységem a szabvány Mauser-puskával volt felszerelve. Sem golyószórónk, sem páncélöklünk nem volt. Vagy három órai menetelés után egy visszavonuló huszár-egységbe ütköztünk, mely közölte velünk, hogy köztük és az oroszok között már nincs harcoló magyar egység. A helyet térképe-men bejelölve feladatomat elintézettnek tekintettem és megindultam vissza, jelentésemet megtenni.

A huszárokkal együtt, akik lovaik kímélésére lóról szállva vonultak vissza, felvettem a kapcsolatot a szakaszom másik két rajával és a hadosztály-parancsnokságra mentem jelentésemet megtenni. A hadosztály vezérkari tisztje azonnal azt a parancsot adta ki számomra, hogy Pécska községnél szervezzem meg a Maros védelmét és akadályozzam meg, ameddig csak lehet az orosz erőknek a délről az északi oldalra való átkelését. Ezt a feladatomat úgy oldottam meg, hogy

A Maros gátján a helyi lakosságból biciklistákkal járőröztettem, azzal a feladattal, hogy ha a déli oldalon mozgást észlelnek, jelentsék. Ez több esetben is megtörtént és nekem az együtt-tartott szakaszom teljes tűzerejével mért tűzcsapásaimból az oroszok egy nagyobb erő jelenlétét tételezték fel. Ennek ellenére a harmadik napon már a hátunkban lévő dombokról kaptunk tüzet, és így erőltetett menetben kellett visszavonulnunk észak felé, hogy a fogságbaeséstől megmeneküljünk.

Battonyánál ismét huszárokkal együtt vettük föl a harcot pár előretörő szovjet páncélossal. A huszároknak volt páncélöklük, melyet eredményesen használtak. Sajnos, a páncélosok géppuskáit nem lehetett mindig elhallgattatni, és a huszároknak több, nekünk csak két próbacsendőr sebesültünk volt. Őket a huszár-sebesültekkel együtt hátraküldtük és folytattuk utunkat észak felé, ahol a hadosztály-törzset sejtettem. Számításom bevált, mert a hadosztálytörzset visszavonulóban ugyan, de még Békéscsabán találtam. Itt ismét a hadosztály vezérkari főnöke és nem századparacsnokom intézkedett velem 68 a hadosztály-vonat visszavonulásának fedezésére, (és ha szükséges) utóvédharcok vívására adott parancsot. Itt még a helyzet aránylag rendezett volt és ellátásunkról és lőszer-utánpótlásunkról is gondoskodott a hadosztály vezérkari főnöke. Október 6-án, mikor éppen a helyi artézi gyógyfürdőt használtuk föl arra, hogy rajonkinti váltással embereim tisztálkodhassanak, egyszerre erős, nehéz-aknatüzet kaptunk. A hadosztály-vonat fogatolt volt, vonat parancsnoka azonnal intézkedett a fogatolásra, felkért a város szélére adott tűzcsapásokon át történő visszavonulás útrendészetének megszervezésére. Itt a főleg gyalogsági lőszerrel és kézigránáttal megrakott szekereket kellett a tűzcsapások szünetének kihasználásával a város határán vágtában kijuttatni, ami nem ment sebesülések és anyagi veszteségek nélkül.

Végül is elértük az orosházi műutat. Mögöttünk orosz gyalogjárőrök igyekeztek zavart kelteni, amit könnyen visszavisszavertünk. Az úttal párhuzamos keskenyvágányú vasúton pár vagonból álló löszeres szerelvény vesztegelt, vontató hiányában. A hadosztály vonatparancsnoka egy utász egységnek adott parancsot a löszér megsemmisítésére. Mikor az első robbanásokból egész tűzijáték keletkezett, a fogatok lovai megbokrosodtak. Sok kocsi az árokba fordult és az elszakadt istrángok következtében a lovak fel-alá száguldoztak. Hogy még teljesebb legyen a káosz, egy lovas hírnök vágtatott visszafelé hangosan kiáltva, hogy az orosz páncélosok elvágják Orosházát előlünk és a vonatparancsnok parancsa az, hogy a terepen át kitérve földutakon próbáljuk meg Hódmezővásárhely irányában a tiszai átkelő helyeket elérni. Közben én megpillantottam egy felborult BMW motort, mely használhatónak nézett ki. Talpra állítottuk azt, s a még körülbelül húsz fős szakaszombereinek felszerelését arra felrakva, egy lovat fogattam elébe, így folytattuk utunkat, most már inkább délnyugat irányában.

A műutakon orosz páncélos ékek haladtak, mi pedig a kukoricásban igyekeztünk őket megelőzni Algyő irányában. Egész éjjel gyalogolva, közben orosz felderítőkkal kétszer is tűzharcba keveredve, halálosan kimerült embereimmel Algyőnél átkeltem a Tiszán és a szó szoros értelmében, egy iskolában halálos kimerülten elaludtunk, akkor immár harminc órás állandó harc után.

Négy-öt órát aludhattunk, amikor riadóztatott bennünket is az az utász-százados, aki ott a rangidős tiszt volt. Az oroszok ugyanis egy folyamátkelést akartak kierőszakolni a Tiszán. Azt egyesült erővel visszavertük. Mivel a helyi csendőrőrs még helyén volt, így azok segítségével sikerült elég kerékpárt összeszednünk, hogy embereimet a Tisza mentén északra indíthassam egy őrmester parancsnoksága alatt, hogy minden átkelő helynél érdeklődve próbálják megtalálni a század másik két szakaszát. Én egy csendőrörömmel a BMW-t bevontattam Szegedre és egy német alakulatnál egy működő DKV-re cseréltem azt el. Bár motorozni soha nem motoroztam, de autót vezettem és kerékpározni, viszont jól tudtam. Ezen két ismeretem segítségével rövid pár órán belül száguldtam már a Duna-Tisza közén észak felé, minden eligazítónál érdeklődve elvesztett alakulatom felől.

A fejvesztettség és rendezetlenség leírhatatlan volt. Csellengő kis töredékalakulatok mindenütt. Sok helyen folyt a raktárak szétszórása. Az én csendőröm is megrakta kenyérzsákjait konzervekkel, és a zsebeit teletömte cigarettával. Egy napi bolyongás után Kecskemét alatt teljesen véletlenül századparancsnokomat pillantottam meg egy parasztház tornácán, ahogy éppen borotválkozott. Nagyon megörültünk egymásnak, pedig eddig alig volt szorosabb kapcsolatunk. Közölte velem, hogy egyenesen a HM.-ből jött parancs alapján egyesülnünk kell a Szolnok melletti Tószeg község körletében harcoló, hozzánk hasonlóan leharcolt Szekszárdi Csendőriskola maradványával és biztosítanunk kell azt, hogy a tószegi

hídfőből a már befészkelte szovjet erők ne tudjanak kitörni. Mivel nekem motorom van, így menjek előre és tájékozódjam a helyzetről. Motorommal hamarosan meg is érkeztem Tószeg határába, ahol évfolyamtársammal, Kadsocsa Gábor cső. főhadnaggal találkoztam, ő tájékoztatott arról, hogy századparancsnokát, Mucsi cső. századost géppisztolytalálat érte és most ő vette át a századparancsnokságot, s folytatja az ellenállást a hídfőből kitörni készülő orosz erőkkel szemben. Kérte, hogy minél előbb jöjjünk segítségére. Visszafelé túl merészen vezettem és a motor kicsúszott alólam, de pár horzsoláson kívül más bajom nem történt. Egy német teherautóra kapaszkodva, jelentésemet hamarosan le tudtam adni parancsnokomnak. Ő a sürgősséget érezve, szintén német teherautók igénybevételével pár órán belül Tószeg alá érkezett a századdal. Itt a két századtöredék - a Szekszárdi Iskola nevét megtartva - egyesült Káldi János parancsnoksága alatt. Ez a megerősödött század azután le tudta zárni az orosz hídfőt és egy időre stabil helyzetet teremtett.

Az oroszok fenyegető hangszóró kiáltványokkal akarták a csendőri egységeket demoralizálni. A fenyegetés lényege az volt, hogy közülünk nem ejtenek foglyokat. Ez elsősorban nekem, a parancsnoknak nehezítette a helyzetét, mert nem szívesen küldtem ki járőröket a zsombékos területbe, féltve őket a biztos felkoncolástól. Erre a valóságban soha nem került sor. Itt ért bennünket az október 15-i kormányzói kiáltvány is. A századparancsnokommal egyetértésben körkörös védelembe mentünk, jelezve, hogy sem német, sem orosz

előtt nem tesszük le a fegyvert. Ugy október vége felé, a napra nem emlékszem, a debreceni páncélcsatából visszavonuló német páncélosok fenyegetni kezdték a hídfő utánpótlási és visszavonulási útvonalát. Erre az orosz parancsnokság saját erőit kivonta és egy román átállt hadosztályt vezényelt helyébe. Mikor a német elzárás befejeződött, mi is elhatároztuk, hogy gyengébb erőink ellenére a hídfőt felszámoljuk. A támadás hajnalban indult és én vezettem az első két szakaszt. Balszárnnyal a Tiszára támaszkodva egészen a műútig terjedő sávban támadtunk, míg a harmadik szakasz tartalékban volt. Káldi százados vezetése alatt. A műúttól jobbra vissza a Tiszára jobb szárnnyal támaszkodva egy gyalog zászlóalj támadott. Ezt az egységet részben a szolnoki hadikórház lábadozóiból állították föl, s ütközéssége elég kicsiny volt. A románok harci készsége azonban még ennél is rosszabb volt. Pár sorozat aknatűz és géppuskatűz után vagy két és fél óra után, mikor állásaikat már erősen megközelítettük, a román hadosztály megadta magát. Számottevő veszteségünk nem volt. E harcokban a Torontóban élő László András, aki a Magyar Élet volt szerkesztője, mint gépágyús ütegparancsnok, lövegeivel nagy segítséget nyújtott.

Ezzel az ütközettel az ekkor már Szekszárdi Csendőrszázad nevet viselő egységünket kivonták a harcból. A parancs egyenesen a Honvédelmi Minisztériumból jött és a budapesti Károly Király laktanyába rendelték pihenőbe. Itt kaptam századparancsnokká történt kinevezésemet. 1944. december 9-én azonnali paranccsal kellett századomat

nyugat felé útba indítanom, melynek nyilvánvaló célja Németország volt. Én nem néztem nagy örömmel azon lehetőség elé, hogy német területen harcoljak, mert számomra Magyarország védelme volt az egyetlen erkölcsileg elfogadható cél, melyért életem és embereim életének feláldozását érdemesnek ítéltem. Mikor Celldömölnél azt a parancsolt kaptam, hogy egy tiszt vezetésével, egy szakasz csendőrral térjek vissza Budapestre a Közúti-központi Szállításvezetőség teherautó telepeinek őrzésére, örömmel vettem ezt a feladatot és önként jelentkező emberekkel egy szakasz erőben visszatértem a már közel körülzárt Fővárosba.

A Szállítás-vezetőségnek tíz telephelye volt Budapest térségében és mindegyikhez három emberemet vezényelve a szakaszomat teljeseri szét kellett forgácsolnom. Ezen őrhelyekkel, amíg csak lehetséges volt, fenntartottam az összeköttetést és élelmezésükről a lehetőség szerint gondoskodtam. Két sebesültemnek Budára való átszállításáról is gondoskodtam. A hidak felrobbantásával azonban teljesen el lettem vágva embereimtől és a két sebesültem és négy próbacsendőrom képezte azt az erőt, amely felett rendelkeztem. Embereimmel közös megegyezésben tevékenységünket a magyar lakosság védelmére összpontosítottuk. Ebbe beletartozott tűzoltás, árvízmentés, beomlott óvóhelyek kiásása, orvosság- és csecsemő-tápszer beszerzése, a pusztulásra ítélt lovak levágása és a húsnak a lakosság közötti szétosztása. Nem egyszer kellett a fosztogató németekkel és más fegyveres

bandákkal ' szemben fellépnünk. Egy orvosnak, aki hajlandó volt minden veszély ellenére hivatását teljesíteni, csendőr kíséretet biztosítottam. Több alkalommal yoltunk az orosz távcsöves lövészek célpontjában. Egy ilyen alkalommal magam is könnyebben sebesültem. A szüntelen akna- és tüzérségi-tűz, továbbá az alacsonyan repülő orosz gépek géppuskatüze is állandó életveszélyt jelentett minden feladatunk végrehatásánál. Bár lőszerünk már alig volt és semmiféle ellátásunk, vagy összeköttetésünk nem volt, az utolsó napig, 1945 február 12-ig nem tettük le a fegyvert és teljesítettük a magyar nép védelmét az adott lehetőségek szerint. Mikor 12-én Buda is elesett, mi is fogságba kerültünk és ezzel a Zombor-Szekszárdi Csendőr Iskola-század ezen töredékének magyarországi harca befejeződött. Csendőr mivoltunkért hat év szovjet fogsággal kellett adóznunk, tiszta lelkiismerettel állítom, hogy soha nem hoztunk szégyent fegyvereinkre és soha nem voltunk hűtlenek ahhoz az eskühöz, melyet szabad akaratunkból a Kormányzó Úr kezébe tettünk le.

Domokos Sándor

Forrás: *Hadak Útján*, 1991 január-február

HADAK ÚTJÁN

BAJTÁRSI HÍRADÓ

A MAGYAR HARCOSOK BAJTÁRSI KÖZÖSSÉGÉNEK TÁJÉKOZTATÓJA

A M. Kir. Fegyveres Erők Múzeumáról (Toronto)

A kommunizmus alatti emigráció egyik ismert kiállítása volt a Szathmári Károly csendőr százados által létrehozott gyűjtemény, mely először (1970-) egy Toronto külvárosában lévő lakásban volt látható, majd az alapító 1985-ös halála után a volt (St. Clair Ave -i) Magyar Házba került. Onnan jutott végre haza 1999-ben, a Hadtörténeti Intézet és Múzeumba.

Ausztráliai olvasónk, Marosszéky Dániel (vitéz Szügyi Zoltán vezérőrnagy, a Szent László Hadosztály parancsnoka unokája) érdeklődésére kerestem meg az Intézet vezetőségét, mert a család is adományozott tárgyakat a torontói kiállításnak, s Dániel ezek hollétéről érdeklődött.

“A Magyar Királyi Fegyveres Erők Múzeumának műtárgyait, azaz a “torontói anyagot” a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum 1999-ben hozta haza Magyarországra, Prof Dr Szakály Sándor akkori főigazgató vezetésével. A Hadtörténeti Múzeum a műtárgyakat 2000-ben gyarapította. Még ugyanabban az évben időszaki kiállítás nyílt belőle “Hazatért gyűjtemények” címen, amelyről egy kis kiadvány is készült, és amelyet kamara-kiállításként, csökkentett tartalommal egészen 2018-ig meg lehetett tekinteni. A torontói anyag valóban nem egységes gyűjteményként, de Múzeumunk megbecsült műtárgyai között szerepel, a nyilvántartásokban pedig természetesen jelezve van az eredetük. Egy részük raktárban van, de mivel nagyon sok értékes és érdekes darab jött haza, a legtöbb az állandó kiállításainkon látható. Történeti és eszmei értékükkel tisztában vagyunk, így még a raktárban lévő műtárgyaink sem porosodnak, és egytől-egyig megvannak.

Az eredeti átadás-átvételi dokumentumok a Hadtörténelmi Levéltárba kerültek, igény esetén kutathatók.

Üdvözlettel Dr Horváth Csaba ezredes, HM HIM Parancsnok-helyettes”

Forrás: *Hadak Útján, LXX. Évfolyam, 566. szám*

Gurzó K. Enikő

Vincze Gábor népbíróági aktákról, csendőrsorsokról és kényes esetekről

Felgyújtott istálló

A moldvai csángóktól az erőszakos téeszésítésen át a „kakastollasokig” - Vincze Gábor történész kutatási területe lefedi szinte a teljes huszadik századot. A csendőrség tagjainak 1945 utáni sorsáról írt könyvet, amelyért Rendvédelem-történetért Érdeméremmel tüntették ki. A szerző azt ígéri, jövőre a kötet folytatása is megjelenik.

Rendvédelem-történetért Érdemérmet vehetett át a csendőrségi alkalmazottak 1945 utáni sorsáról írott könyvéért. Mit kell tudni az elismerésről?

- A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság harminc éve működik. Azokat, akik eredményeket érnek el a rendvédelem-történet kutatásában, alkalmanként kitüntetik egy-egy érdeméremmel, okirattal. A díjat a társaság éves konferenciáján, február 14-e körül szokták kiosztani, mivel 1944 előtt ekkor volt a csendőrség napja. Május 10-én lesz 75 éve annak, hogy feloszlatták a Magyar Királyi Csendőrséget. A rendelettel kollektíve büntették meg a teljes személyzetet. Engem az érdekelt, mi történt velük a későbbiekben. Ezt dolgoztam fel a Csendőrsorsok 1945 után című könyvemben, amely nemrégiben jelent meg az Ópuszta-szeri Nemzeti Történeti Emlékpark kiadásában.

- Csaknem harminc éve van a pályán. Kutatási témái szerteágazók. Hogyan alakult ez az életút?

- Az első 15 évben kizárólag a romániai magyar kisebbség XX. századi történetével foglalkoztam, döntően az

1945 utáni évtizedekkel, a magyar-román párt- és államközi kapcsolatokkal, a moldvai csángókkal Erdéllyel ugyanis különös a kapcsolatom, részben ott szocializálódtam, fiatalként oda jártam túrázni, kerékpárral többször is megtettem az utat Békésről Kolozsvárra, a feleségem is erdélyi Rövid ideig a Babes-Bolyai Tudományegyetemen is tanítottam Amikor 2006-ban a hódmezővásárhelyi Emlékpontba kerültem, újabb témakörökre is kiterjedtek a kutatásaim. Szóba került a helyi református egyház 1945 utáni helyzete, mert ezzel senki sem foglalkozott. Aztán előjött az 1945 évi földosztás, majd beleástam magam az 1959-61 közötti erőszakos téteszesítésbe Nekiálltam az összes hódmezővásárhelyi vonatkozású népbírósi akta feldolgozásának. Ez azt jelenti, hogy a kezembe vehettem az 1945-50 között működött szegedi népbírósiak elé állított minden vásárhelyi illetőségű személy megmaradt iratanyagát. Ezt követően az állambiztonsági ügyekbe is beleástam magam Az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékparkba 2014-ben hívtak át, mivel nem volt jelenkortörténészük. Az emlékpark megalapításának idén lesz az ötvenedik évfordulója, a történetét és az előzményeit kellett feltárnom. Az intézmény gyökerei az 1902-es alapítású Pusztaszeri Árpád Egyesülethez kötődnek, amely az 1930-as években célul tűzte ki, hogy Sövényháza, vagyis a mai Ópusztaszer határában álló Árpád- emlékmű körül létrehoz egy emlékparkot. Mivel közbeszólt a második világháború, nem lett belőle semmi Az 1970-es években ezt a régi tervet karolták fel

- *A csendőrséggel mióta foglalkozik?*

- Négy éve foglalkozom az 1945 utáni történetével 2015-ben, amikor még az ópusztaszeri emlékpark történésze voltam, megjelent nálunk, egy Amerikában élő házaspár, vitéz

Kőrössy Zoltán, a Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség vezetője - a szervezetet a Nyugaton maradt csendőrök hozták létre 1949-ben - és felesége. Azt mondták, nagyon szeretnék, ha létrehoznánk skanzenünkben egy csendőrkiállítást. A tárlatot még az év nyarán meg is nyitottuk.

- *A nemrégiben megjelent kötetben 38 csendőr életútját mutatja be. Milyen sorsot éltek meg ezek az emberek 1945 után?*

Ahány csendőrsors, annyiféle eset. Közülük néhány tragikus. Az egyik szakaszvezető, aki Sövényházán élt, 1961-ben felgyújtotta az istállóját, mert nem akarta, hogy a két kedvenc lova és a gumikerekes stráfkocsija a téeszé legyen, majd elindult az erdőbe, hogy felkösse magát. A kihívott lovas rendőrök időben levágták a kötélről. Három évet kapott. Nem az okozott kárért, hanem a csendőrmúltja miatt. Sikerült megtalálnom egyik lányát, aki tőlem tudta meg, miért került börtönbe az édesapja. Amikor megkérdeztem tőle, mi történt a férfival, miután az 1963. évi amnesztiával szabadlábra került, az idős nő azt mondta, 1972-ben megölte magát, mert nem bírta elviselni a rendszert. Megdöbbenem, majd elgondolkodtam azon, vajon hány volt csendőr viszonyult ugyanígy a rezsimhez, amelyben nemcsak ő, hanem a családtagjai is másodrendű állampolgárként élhettek.

- *Az 1945. május 10-i rendelet felállította a „volt csendőrségi személyek” tevékenységét vizsgáló igazolóbizottságot. Mi volt a testület tevékenységének lényege?*

- Az 1950-es évek elején az ÁVH csaknem 15 ezerre tette a Magyarországon tartózkodó csendőrök számát. Ebből 7500 személy nyújtotta be az igazolás iránti kérelmét a bizottsághoz. A többiek vagy nem látták értelmét, vagy épp hadifogságban, internálótáborban, börtönben sínylődtek. A

kérelemben egyebek mellett azt kellett bizonyítaniuk, hogy 1945 előtt a „demokratikus törekvéseket” szolgálták, aktív náciellenesek voltak. Csakhogy a testület még azokat sem nyilvánította „igazolt”-nak, akiket a volt szolgálati helyük szerinti MKP- vagy SZDP-szervezet támogatott. A kérelmezőknek csak kevesebb, mint egy százalékát nyilvánították „igazolt”-nak. A „nem igazolt”-ak minden anyagi jogosultságot elveszítettek, nincstelenné váltak.

- Majd 1959-ben Kádár-ék elővették a csendőrkártyát.
- Ezerkilencszázötvenhat után, a megtorlások idején kiderült, a letartóztatottak zöme egyszerű munkás és téessz dolgozó. Erre a helyzetre találták ki, hogy a volt csendőrök mégiscsak „csinálhattak valamit”. *Hollós Ervin* belügyi ezredes lett a kérdés „szakértője”. Mintegy ötszáz volt csendőrnek nyitottak dossziét, több mint százat letartóztattak közülük. Egy részüket bíróság elé állították, 22 személyt kivégeztek. Két fő bűnt hoztak fel ellenük. Az egyik az volt, hogy 1944 előtt kommunistaellenes nyomozásokban vettek részt, a másik, hogy részesei voltak az 1942. januári délvidéki razziának.

- Azzal is vádolták őket, hogy részt vettek a vidéki zsidóság deportálásában. *Könyvében ezeket az eseteket nevezi a legkényesebbnek.*

- Az előszóban kifejtettem, vannak olyan történészek, akik azt állítják, a csendőrség teljes egészében részt vett az eseménysorozatban. Ez nem igaz. A szervezet alapfeladata a vidéki rend, közbiztonság fenntartása volt. Tudunk olyan őrsökről, amelyek körzetében egyetlen zsidó sem élt. A csendőr - ellentétben a rendőrrel - nem volt hatósági közeg, önállóan semmit sem tehetett. Alá volt rendelve a közigazgatás helyi vezetőinek. A vidéki gettók létrehozása is a helyi közigazgatás feladata volt. A csendőrség akkor lépett

be a történetbe, amikor felszámolták a kisebb gettókat. A csendőröknek ekkor adták parancsba, hogy egy részük biztosítson fegyveres kíséretet a zsidók bevagonírozásához és elszállításához. Ami nyilván nem dicsőséges történet.

- *A közhiedelem szerint a „kakastollas” csendőröket az erőszak jellemezte, sokan féltek tőlük.*

Ez is a kommunista propaganda munkája. A csendőrök rendvédelemmel kapcsolatos tevékenységét a Szervezeti és szolgálati utasítás szabályozta. Persze volt, aki ezt megszegte, hiszen nincs olyan rendfenntartó szervezet, amelynek soraiban ne akadna oda nem illő, brutalitásra hajlamos személy. Volt a csendőrök között is ilyen. Érdemes megemlíteni, hogy amikor a harmincas évek elején a rendőrségnél modernebb gumibotokat rendszeresítettek, felmerült a kérdés, adjanak-e ilyen eszközöket a csendőrségnek is. Az akkori csendőrfelügyelő azt írta a belügyminiszternek, a gumibot városon belüli verekedésekre alkalmas, az ő csendőrei viszont nem szoktak verekedni. Amennyiben a tekintélyük nem elegendő, előkapják szuronyos puskájukat. A csendőrség intézménye egyébként katonai jellegű volt: egyszerre tartozott a belügyi és a honvédelmi tárca felügyelete alá.

- *Kutatásai során milyen következtetésekre jutott?*

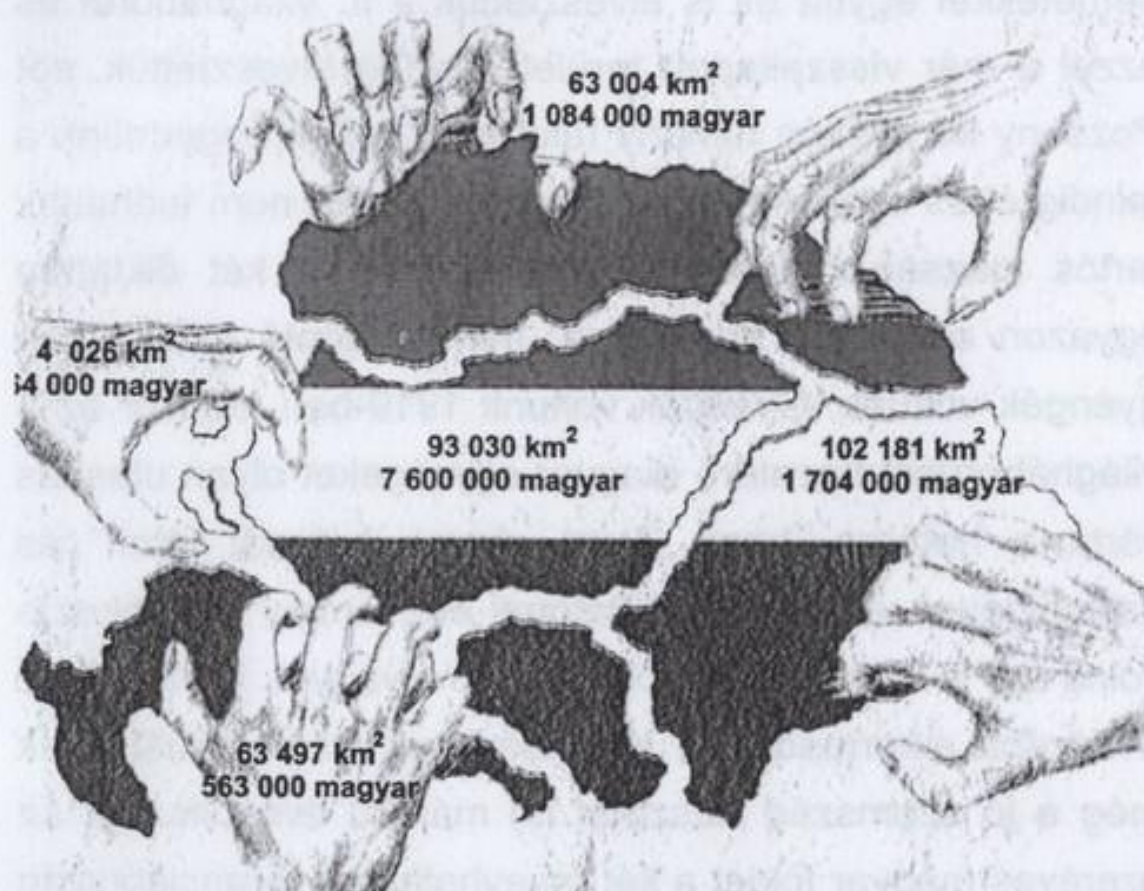
- A csendőrség történetével foglalkozó kollégáimmal többször beszélgettünk arról, miért volt az, hogy a csendőrséget feloszlató 1945. május 10-i kormányrendeletet a kisgazdapárti politikusok is támogatták. Feltételezéseink szerint ennek az a magyarázata, hogy a csendőrség volt számukra az ideális bűnbak. Tudniillik a gazdasági világválság alatt, amikor a vidéki kisember banki hitelre felépített házát elárverezték, az érintettek felháborodottan jelentek meg a helyszínen. A jegyző ilyenkor arra utasította a

csendőrőrs parancsnokát, küldje ki a „katonáit” Sajnos az egyszerű emberek ezekben az esetekben nem arra haragudtak, aki licitálással, csupán néhány pengőért megszerezte a házukat, hanem a felsorakozott csendőrökre. Ugyanez ment végbe a második világháború alatt, amikor a törvényeket szintén a csendőrökkel tartatták be. A kisgazdapárti politikusok vélhetően nem felejtették el az 1935-ös endrődi sortüzet sem, amikor a főszolgabíró az utolsó pillanatban betiltotta a kisgazdapárti képviselőjelölt nagygyűlését, kirendelte a csendőröket, és amikor az összegyűlt tömeg kövel kezdte dobálni őket, parancsra használták a fegyverüket. Az akciónak halálos áldozatai lettek.

- *A történészszakma mennyire érzékeny az ön által feltárt eredményekre, van-e ezeknek a témaköröknek helyük, recepciójuk az aktuális fősodorban?*

- A jelenkorosok közül többen kutatták, kutatják a csendőrség 1945 előtti intézmény- és működéstörténetét, de úgy tűnik, eredményeik nem váltak széles körben ismertté. A magyarországi zsidók 1944-es deportálásával foglalkozó szakemberek többsége még mindig kollektív bűnösséggel vádolja a volt rendvédelmi testület egykori tagjait. Ami pedig az 1918-19-es összeomlást követő trianoni békediktátumot illeti, ne feledjük, az 1918. évi őszi anarchisztikus viszonyoknak, az ország területének egy részét elfoglaló cseh, román és szerb hódítóknak, majd a Kun Béla-féle „kommünnek” számos csendőráldozata is volt. A kommunizmus áldozatainak emléknapján, minden év február 25-én róluk is emlékezzünk meg!

Velünk élő Trianon

Páll János

Trianoni tetemrehívás

Az idén már a 70-ik éve sínylődik nemzetünk az átkozott - trianoni békeparancs, majd a párizsi „békeszerződés” magyar-pusztító fojtogatása alatt. E 70 év alatt már egy egész könyvtárat írtak össze a két, ránk kényszerített békeparancs magyar-irtó kihatásairól. A Horthy-idők lázas revíziós törekvései, a „Nem! Nem! Soha!” és „Mindent vissza!” és az egymás után következő magyar kormányok semmilyen törekvése nem volt képes tartós javulást, részleges igazságszolgáltatást hozni e két diktátumot illetően. Mindössze a II. világháborús évek elején kaptunk a két bécsi egyezmény eredményeként vissza ősi magyar területeket, de

sajnos, ezek is csak tiszavirág életűek voltak. Ugyanis a németekkel együtt mi is elvesztettük a II világháborút és ezzel a már visszacapott területeinket is elvesztettük, sőt Pozsony környékén néhány falut is át kellett engednünk a mindig éhes cseheknek. Kormányaink azért nem tudhattak tartós igazság-szolgáltatást elérni, mert e két diktátum egyazon okból jött napvilágra mert a döntő időszakban gyengék voltunk. Gyengék voltunk 1919-ben, amikor az I világháborúból hazatérő magyar egységeket olyan utasítás várta a határon, hogy „Nem akarok katonát látni!” és széteszlottak és nem volt katonai erő, amely megfékezte volna úgy a cseh, mint az oláh hódító étvágyat. így aztán ez a két rabló a harmadikkal, Jugoszláviával, (itt megemlíthetjük még a jó szomszéd Ausztriát is) már 70 éve bitorolja az ezeréves magyar földet a két „nagyhatalom”, Franciaország és Anglia jóvoltából

Amikor a németeknek szóló versaillesi békeparancsot megalkották, utána a kisebb országok számára hozott „békeszerződéseket” már nem is e két nagyhatalom vezetői szerkesztették, hanem mintegy félkézről másodrendű politikusok agyalták ki és erőszakolták a vesztes országokra. Sajnos, akkor nekünk nem volt egy Kemal pasánk, mint a törököknek, aki erélyes ellenállásával egy sokkal jobb feltételű békeszerződést tudott kicsikarni az antant hatalmaktól, mert meg volt hozta a szükséges katonai ereje. A Horthy-kormányzat kénytelen-kelletlen a hitleri politikához kényszerült, amely ebben az időben győzelmei csúcsán állott, de a háború még nem volt eldöntve. Így vele együtt estünk a szakadékba, mert nem volt katonai erőnk, hogy a ránk zúduló Vörös Hadsereget meg tudtuk volna állítani a határainkon. Mi ezekből a tanulság?

Elsősorban az, hogy hiába kiabálunk „igazságért”, és reméljük, hogy az győzni fog, ha azt nem tudjuk alátámasztani kellő erővel, válságos időkben pedig a legfontosabbak a katonai erővel.

Az elmúlt 70 esztendőben már számtalanszor kielemeztük tragédiáinknak okait. Tagadhatatlan az, hogy a magunk mulasztásai is sokban hozzájárultak kettős tragédiánkhoz. Ezeknek a gyökere pedig — amint már megjegyeztem, — abban fejtett, hogy a válságos időkben gyengék voltunk katonailag. Kifogytunk katonai erőnkéből úgy az I., mint a II. világháború végére, amikor pedig a legnagyobb szükség lett volna rá. A nagyhatalmaknak pedig a legkisebb gondja is nagyobb volt annál, hogy belátták volna a trianoni békediktátummal elkövetett szörnyű, világbotrántoztató hibáikat és tévedéseiket. Kis ellenséges szomszédjaink pedig a tolvajnak juttatott olcsó zsákmányt féltékenyen őrizve, mindent elkövettek, hogy amit jogtalanul kaptak, azt „örök időkre” tarthassák meg. Még ma is attól remegnek a csehek, az oláhok és a szerbek is, hogy egy szép napon valahogyan vissza kényszerűinek majd adni az elorzott területeinket. Ezért tartják fenn a nagyvilágban súlyos milliókkal a magyarság-ellenes propagandájukat. Ezért

van az, hogy az oláh Ceausescu pusztulása után is megmaradt a magyargyűlölet, a hamisított „román őstörténelemmel”, magyarüldözéssel, kultúrájának, falvainak megsemmisítésével, az erdélyi magyarság széttelepítésével Óromániába, helyükbe pedig ezerszámra oláhokat telepítve, hogy az egyszer elkövetkező béketárgyalásokon is ártatlanul hivatkoz hassanak a megváltozott lakosság nemzetiségi arányára (természetesen az ő javukra). Mindez csak egy célt szolgál: megmenteni a zsákmányt mindenáron! Hogy aztán miképpen lehetne ebben a megmérgezett, ellenséges levegőben békés megoldást találni, az az emberi észnek felfoghatatlan. Mert az csak természetes, hogy csak a kétoldalú, jóindulatú közeledésnek lehet értelme, de mit lehet csinálni akkor, ha az egyik fél ellenséges marad velem szemben? Ekkor is a türelem és a békeszeretet oldaláról közeledjek hozzá? Hisz az életét is kész feláldozni azért, hogy megtarthassa magának a zsákmányát és semmiféle türelmet, méltányosságot prédikáló papos beszéd nem fogja meggyőzni őt, hogy csak „egy barázdát” is visszaadjon önként! Lehet a keresztény szellemnek ez a fajta gondolkodása nagyon szép elméletben, de az élet küzdelmeiben, a politika rideg valóságában ez a gondolkozás már eleve halálra van ítélve! Sajnos, hogy ez így van, mint az is, hogy „az igazság majd győzni fog!”. Az igazságunk is csak akkor fog majd győzni, ha elég erősek leszünk annak a kivívására, másként nem!

Ma, 1990-ben tehát itt vagyunk Európa közepén, kétszer is megcsonkítva és a kutya sem törődik panaszainkkal, sem a pusztulásnak kitett kisebbségi magyarsággal. Ha nem tudunk tanulni az elmúlt 70 évből, akkor sohasem fogunk. Mi a legnépszerűbb jelszó még ma is közöttünk, a külföldi magyarság között? Az, hogy „meg kell nyernünk a világ népeinek a

rokonszenvét, barátokat kell szereznünk, hogy bennünket pártoljanak a döntő órában" Na, jól nézünk ki ezzel a jelszóval! Kiderült, hogy ez is hamis, mert gyenge embernek nincs barátja, az erősnek pedig több van, mint amennyire szüksége van! Ez a „rideg valóság”!

Már meg kellene egyszer tanulnunk, hogy a nyugati hatalmak semmi rokonszenvet nem tanúsítanak velünk szemben. Számukra a csehek, az oláhok és a szerbek sokkal rokonszenvesebbek, mint mi, magyarok! Egyrészt talán azért, hogy maguk közt ne kelljen beismerni a két békediktátumunkkor elkövetett végzetes bűnhalmazt és ne kelljen ezt jóvátenni. Másrészt pedig azért, mert mindkét világháborúban ellenük harcoltunk és ezt ők sem felejtették el. Így tehát teljesen értelmetlen és reménytelen az ő jóakarataikat megnyerni törekedni, mert a válasz csak lenézés és megvetés lesz.

A szakadékból föltekintünk a magas égre és megkérdezzük magunkat; „Hát hogyan tudnék ebből én kimászni?”

Csak egy mód van rá. Erősnek kell lennünk! Erősnek kell lennünk népességileg, végleg elsöpörve a már eddig is milliókat meggyilkoló abortuszt, gazdaságilag, pénzügyileg, lelkileg megújulva a 45 éves kommunista lélekmérgezés után, és végül - talán elsősorban — katonailag megerősödni, amitől ellenséges szomszédjaink talán a legjobban félnek. Ezt parancsolja sivár jelenünk és kilátástalan jövőnk. Ha ebben nem értünk egyet, akkor végünk! És hagyjunk föl már egyszer mindenkorra azzal a gyáva és undok érveléssel, hogy „nem szabad ilyesmit csinálnunk, mert ezzel csak tovább ingereljük magunk ellen a szomszédjainkat” Ha gúzsba vagyok kötve és ki akarok ebből szabadulni, nem igen kérdem meg a gúzsba kötőmet, hogy megengedné-e, hogy kiszabaduljak?

Erősnek kell lennünk újra, ha az egek ránk szakadnak, akkor is! Nincs más választásunk!

Ma már egy jutási őrmester is tudja, hogy a két világháborúban miért lettünk a vesztesek. Utólag könnyű okosnak lenni. De arra már égetően szükség van, hogy ebben az egy „erőkérdésben” egy véleményen legyünk. Hogyan lehelnénk újra erősek?

Kilátásaink korlátozottak. Elsősorban rendbe kell hoznunk az ország szénáját, melyet a 45 éves kommunista uralom úgy szétzilált, hogy azt se tudjuk, hogy hol kezdjük a rendbetevést. De hát hála Istennek, van még elég tehetséges szakemberünk úgy odahaza, mint a külföldi magyarság soraiban; ezeket kell odaengednünk az ország kormányrúdjához, hogy lépésről lépésre, ésszerűen dolgozva, ezt az erőnlétet fokozatosan megszerezzük magunknak. Semmilyen más törekvésünk nem fog eredményt hozni, csak az erő törvénye. Csak az erőből várhatjuk, hogy belsőleg megtisztult, rendbejött, virágzó ország lett hazánk; csak erő kérdése az is, hogy egyszer visszaszerezhessük elrabolt területeinket és a múltból tanulva, úgy rendezzük be jövő állami életünket, hogy az biztosítva is legyen minden jövőbeli válság és veszély ellen. Hiszen a kommunizmus bukásával az egész világ új helyzetbe kerül, így számunkra is új helyzet adódik ebből az összeomlásból. Szánjuk el magunkat, hogy ezután az egyedüli földi igazság az ERŐ megszerzésével törődünk, és erre építjük fel jövőnket a mindig kétes „barátok rokonszenve” helyett. Tanuljuk meg, hogy erővel mindent elérhetünk, erő nélkül pedig csak siránkozunk életünk végéig.

Törekedjünk tehát arra, hogy mai gyengeségünket holnapra erővé változtassuk át. Ezt pedig csak józan belátással és erős elhatározással tudjuk elérni. De ha elkezdjük, rögtön érezni fogjuk, hogy a helyes úton járunk.

Ha erősek leszünk, akkor lesz igazságunk is, barátunk is elég.

Lord Rothermere ajándéka, felállítva 1932. október 6-án.

A gyermekeitől Trianonban megfosztott anya fájdalmát az arcvonások és az égre vetett esdeklő szemek jelképezik. A talapzatát leromboltatta a kommunista diktatúra 1945-ben, majd a szobrot áthelyezték 1948-ban a Palatínus strand-, 1973-ban a Balfifürdő elé

Szerkesztői kiegészítés:

A trianoni tetemrehívás című írás Páll János tollából 30 éve jelent meg a Napjaink című emigráns lap 1990 júniusi számában. Hazafias civil szervezetek próbálkozásain kívül Trianon ügyében 30 év óta a hatalom gyakorlóinak részéről szinte semmi nem történt. Szájtátva vették tudomásul a körülöttünk zajló eseményeket: a két Németország egyesítését, Jugoszlávia széthullását, a romániai forradalmat, a Szovjetunió szétesését, Csehszlovákia megszűnését.

Az akkori magyar politikai elitnek, különösen 1989-90-ben számos lehetősége lett volna a trianoni trauma, legalábbis részleges rendezéséért kiállni a dobogóra! Az akkori urak nem fogták fel mi a kötelességük. Hatalomra kerülésük után hátra dőltek kényelmes karosszékeikben, Határmódosítás, nemzetegyesítése jogos követelései helyett padlóra küldték az akkor 100 ezer fő fölött álló, légierővel, 1600 harckocsival, rakéta dandárral rendelkező hadseregünket, majd sorra kiárusították hazánk erőforrásait. Megismétlődött az 1918 őszén bekövetkezett tragédia. Ma is teljes mértékig igazak a 30 év előtti megállapítások és feladatok nemzetünkért! Trianoni gyásznapi 100.-ik évfordulójának küszöbén a hazáért, nemzetünkért a koronavírus járvány elmúltával nem siránkozni, hanem keményen, határozottan és elszántan cselekedni kell! Trianon ügyében is ébresztő Magyarország!

vitéz Ságvári Pál

Magyar ima

1920 / Trianon /

Édes jó Istenem
mondd, hogy mit kell tennem
hogy elérjen Hozzád
az én halk sóhajom
esedező imám
feléd szálló jajom,
szegény hazám, népem
kiért sűrűsödik
a nyomasztó gondom
ez a nép amelyért
reggeltől napestig
imáimat mondom

Századról századra
sok - sok vihart megért
másokat is védve
ontott temérdek vért
Az én népem akit
oltalmunkra felkért
a mi Nagyasszonyunk
Szűz Mária őrzött
több, mint ezer éve
a Kárpátok között
Mária zászlókkal
„Jézus,, kiáltással
védte házatáját
védte a hazáját
és sohasem mással
hitét megőrizve
bátor kitartással

Több, mint ezer éve
ugyanaz a földje
ugyanaz országa
az Égből le nézve
ugyanaz a térkép
de határa mögé
ijedt menekültek
egy nagy fordulattal
rút hálátlansággal
darabokra tépték

Miután visszatért
az elűzött lélek
ami csak volt azon
ama rossz halmazon
az alaktalanná
vált darabok felett
tétován bolyongva
érthető eltévedt
Melyiket szeresse
így vergődik benne
válaszra várt kérdés
hova ereszkedjen
hol verje fel sátrát
hogyan a többiekben
maradjon megértés

Szeresse Hargitát?
szeresse a Mátrát,
Kárpát vonulatát
hol a magyar honvéd
soha meg nem hátrált?
A Központ hol legyen
hol legyen immáron
legyen Budapesten
avagy Kolozsváron?

Székváros volt Pozsony
és Gyulafehérvár
oly sok egyéb város
szintén lelkesen vár
Akkor ha kimarad
mit mond erre Arad?
és Délen Szabadka
meg mostoha marad?

.hány magyar elveszett
mert hogy az új határ
mint egy eszeveszett
Igen, nem egy helyen
sűrűn, ismételten
ketté vág udvart és
házkörüli kertet
házat, szobát bölcsőt
abban a csecsemőt
a ma szült gyermeket

Az új határon túl
elvágja a magyart
a Földtől, az Égtől
ketté vágja a szót
a magyar beszédből
Ki hazáját veszti
fenyegetőn hallja
csak az marad veszteg
csak az aki magát
magát hűnek vallja
mert másképpen jobban
teszi hogyha gyorsan
megy hol idegenek
más országban élnek
társul jelentkezik
a száguldó szélnek

menekül mert tudja
az új országokban
szlovákul, románul
és szerbül beszélnek
és más már a törvény
amely sok magyarnak
aki meg nem törik
a vesztét okozza
egy mélységes örvény

Édes jó Istenem
mondd, hogy mit kell tennem
hogy elérjen Hozzád
imám, bús kérelmem
Tudom, hogy létezik
ellentétes kérés
az, hogy a magyarnak
soha se lehessen
egy félt visszatérés
Mielőtt dönt a Te
igaz Ítéleted
vegyed számba azt, hogy
ezer éves hazánk
feltrancsírozása
mégha bűnös voltunk
igaz tett akkor sem
akkor sem lehetett

Szerintem javunkra
billenhet a mérleg
bűnünk megbocsátva
javunkra ítéld meg

Ezzel szemben lássad
hogy ezer év alatt
hány magyar görnyedett
más igája alatt,
mit jelent ha egy nép
minden égtáj felé
négy - öt felé vágva
s egy méter sem marad
a régi határa
ahány felé omlott
osztódott a magyar
annyi nép kérdezte
tényleg élni akar?

Minden évszázadban
számold meg a könnyet
mit sok szegény asszony
és kisgyermek ejtett
megismerve azt az
ádáz gyűlöletet
A magyarnak hátán
mennyi korbács csattant.

Édes jó Istenem,
Mondd, hogy mit kell tennem
Hogy elérjen Hozzád
mind erősebb jajom
mit kell nekünk tennünk
mit kell Neked tenned
hogy egy nép a magyar
Mária országa
M é g i s m e g m a r a d j o n

Budapest, 2008. november

Dr. Bernáth Zoltán

COVID-19 TÁJÉKOZTATÓ

12 PONT A COVID19 ELLEN

Maradj otthon!

**Ne érintsd meg
az arcodat!**

**Tartsd tisztán
a WC-t és a mosdót!**

**Tartsd tisztán
a lakásod!**

**Mozogj
rendszeresen!**

**Ha beteg vagy,
hívd fel a háziorvosodat
telefonon!**

**Moss rendszeresen és
alaposan kezet!**

**Papírzsebkendőbe
köhögj, tüsszögj, használat
után dobd a kukába!**

**Legyenek saját
evőeszközeid, amiket
használat után azonnal
mosogass el!**

**Szellőztess
rendszeresen!**

**Étkezz változatosan,
egyél sok zöldséget,
gyümölcsöt!**

**Tájékozódj hiteles
forrásból!**

MARADJ OTTHON! CSÖKKENTSD A VÍRUS TERJEDÉSÉT!

[www.nnk.gov.hu/index.php/
lakossagi-tajekoztatok/koronavirus](http://www.nnk.gov.hu/index.php/lakossagi-tajekoztatok/koronavirus)

zöld-számok:

0680/277-455, 0680/277-456

**EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA**

A Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület főbb hírei

(2020. január 2.- március 30.)

Januári 2-14.

Az elnökség felkérésére tiszteletbeli csendőrőrsaink településeiken lévő emlékhelyeken, a templomokban, és a temetőkben vettek részt az 1942 januári Doni áttörés évfordulójára szervezett megemlékezéseken, koszorúzással, díszőrséggel

Január 30.

Elnökségünk Budapesten a Kerepesi úti HM objektumban elnökségi ülést tartott. Határozatokat hoztunk a csendőrnapi szervezeti, személyi kérdéseiről. Jóváhagytuk a MCSBE 2020 évi munkaprogramját pénzügyi tervét.

Február 14.

A m kir Csendőrség születésének 139.-ik évfordulója tiszteletese ünnepi Csendőrnapi ünnepet tartottunk két helyszínen, Budapesten a lapban közölt tudósítás szerint.

Március 20.

A megküldött meghívók és küldött-igazolványokkal 25-fővel küldött közgyűlést szervezünk a budapesti Kerepesi úti HM objektum VII épület 1 emeleti BEOSZ tanácsteremben. A koronavírus járvány miatt a rendezvényt el kellett halasztani. Erről a küldötteket, a BEOSZ-t is értesítettük. A közgyűlés új időpontja a járvány veszély elmúltával, június 30-án (kedden) lesz megtartva. Amennyiben a járványveszély miatt ismét halasztásra kerülne a küldött gyűlés erről az érintettek részére értesítést küldünk.

Március 30.

Betegségek miatt a Magyar Csendőr 2020 1 szám kéziratának leadása a nyomda részére 1 hetet késett. Az elkészült lapot április 30 -ig postai úton megküldjük hazai és külföldön élő bajtársaink részére

Felkérés

1. Az elnökség felkéri tagjainkat, bajtársainkat, hogy a koronavírus járvány miatt fokozottabban ügyeljenek egészségük védelmére! Szigorúan és fegyelmezetten tartsák be a maguk és családjuk érdekében a központi kormányzati intézkedéseket!

2. Felkérjük a kifogástalan csendőr egyenruházattal rendelkező bajtársainkat, jelentkezzenek Szent István Napra a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület dísz egységébe. Két napra tervezett felkészítésüket Püspökladányba szerveztük. Ennek pontos ideje a járvány veszély elmúltával! Étkezés és szállás biztosított.

3. A Magyar Csendőr 2020 1 számban mellékeljük a tagdíjak és az adományok, valamint a Magyar Csendőr előfizetésére szolgáló csekket. Az elmaradt tagdíjak rendezését ez úton is kérjük!

Lapzárta 2020. március 30.

Híven, becsülettel, vitézül!

Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület elnöksége

Könyvajánló

Vass Albert:

Jönnék!

Adjátok vissza a hegyeimet! /Kráter kiadó/

„Szeresd a Te népedet, nemzetedet, jobban mint önmagad, s rajta kívül más isteneid ne legyenek. Tiszteld otthonodat s a földet, melyen élsz, hogy maradékaid is hosszú életet élhessenek rajta!”

„Azon az éjszakán megértettem mindent, amit a pap mondott: Hogy Isten megbocsájtja az emberek bűneit, mert szereti őket, de a hibákat, amiket elkövetnek, nem teheti meg nem történetké, és ezeknek a hibáknak a következményeit viselni kell / ./ Nem bocsájthatja meg a hibát, amit elkövettünk akkor, amikor nem voltunk elég erősek ahhoz, hogy meg is védjük a hazánkat.”

(Részletek a Könyvből)

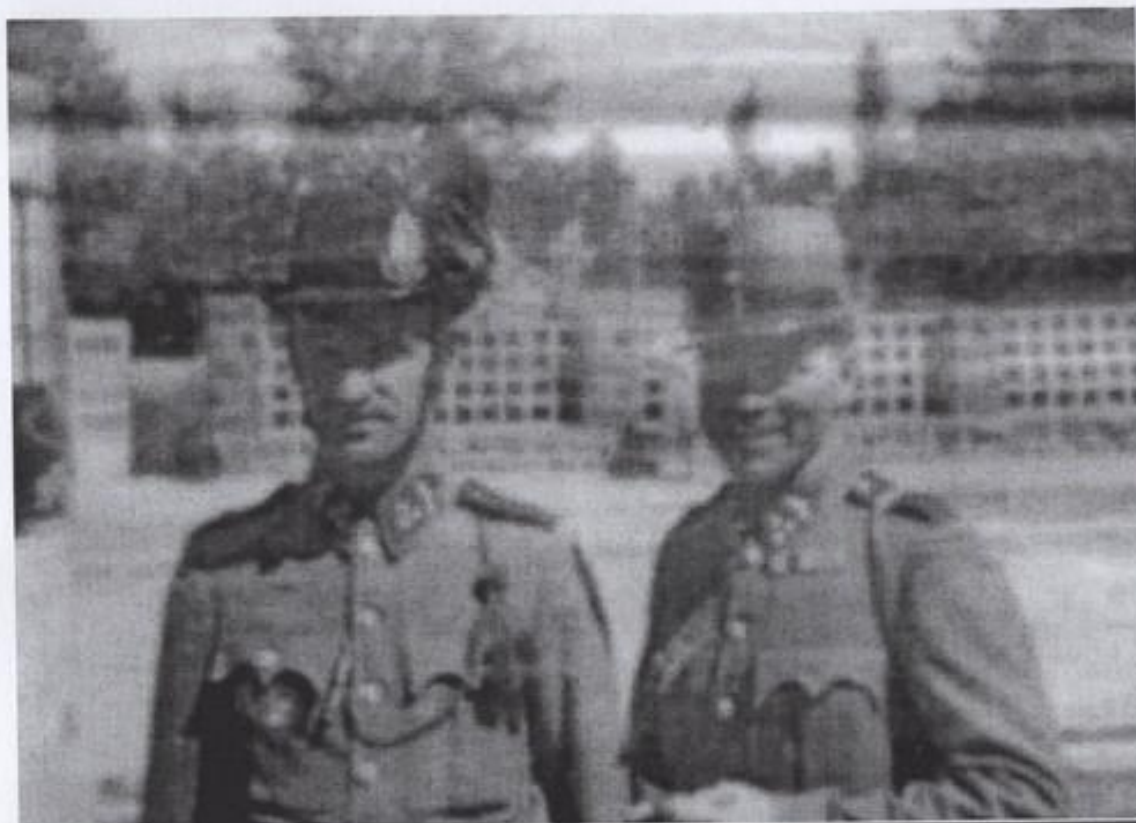
Fotók a m. kir. csendőrség életéből

Ládai István csendőr ezredes

Nagyváradi csendőriskola főépülete

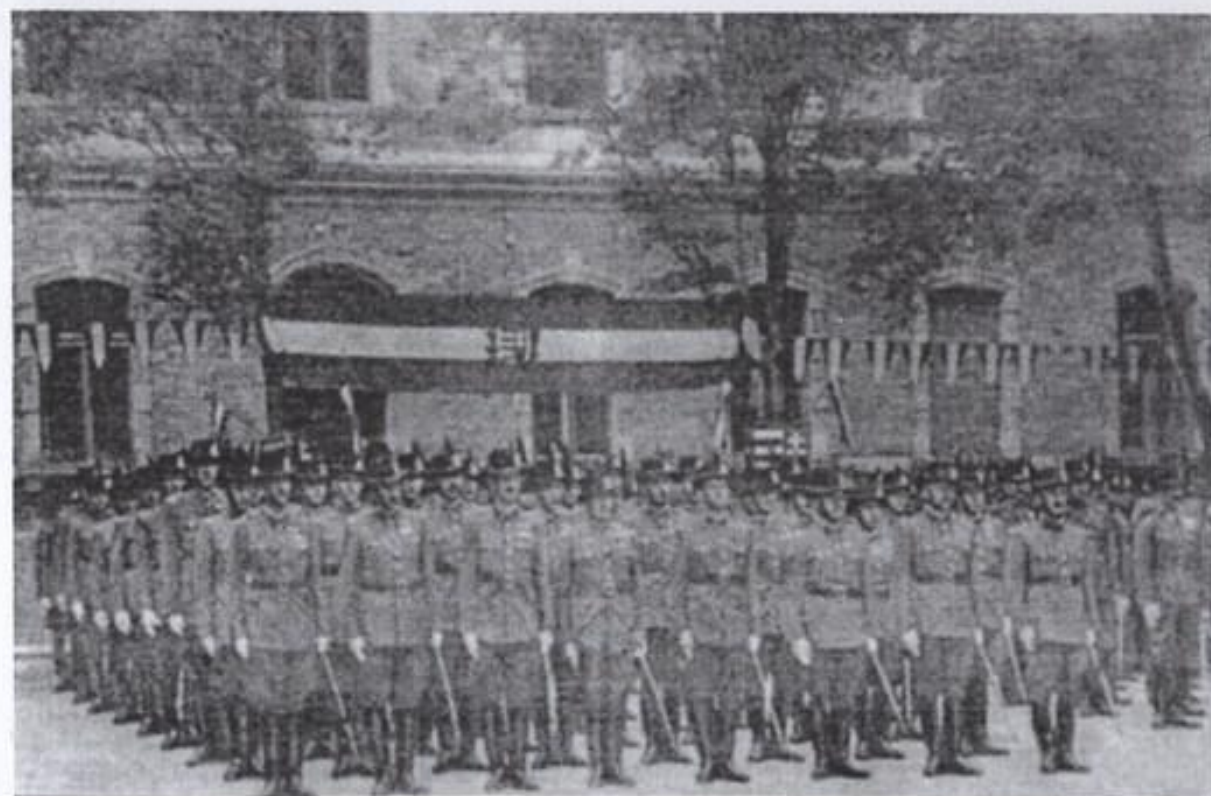
Csendőr tiszthelyettesek

Csendőr esküvő

Forgalomirányító csendőr

Csendőrtiszt-avatás
1942. június 18. Budapest, Böszörményi úti csendőrlaktanya

Fotók a MCSBE eseményeiről

**Tisztelt Bajtársunk,
kedves Vendégünk!**

Bajtársi tisztelettel, szeretettel meghívjuk
Önt

a Magyar Királyi Csendőrség
születésének 139. évfordulója
tiszteletére szervezett
ünnepi Csendőrnapi

2020. február 14-én (péntek) 10⁰⁰

Első helyszín:

HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum
díszudvara
Budapest I. kerület,
Kapisztrán tér 2-4.

Katonai tisztelet adás mellett
megkoszorúzzuk az I-II. világháborúban
búcsú halál halt
Magyar Királyi Csendőrök
emléktábláját

*Híveinkért imádkozunk
a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület
prótestáns női körének*

*Hadtörténeti Múzeum megközelíthető:
Széll Kálmán (volt Moszkva) tér-től
városmegye*

Második helyszín:

Szent Margit Gimnázium

(Apor terem)

1114 Budapest, Villányi út 5-7.

11⁰⁰ órától

Ünnepi Csendőrnapi

Megközelíthető:

Az 61-es vagy a 4-es, 6-os villamások
végállomásaitól 80-100 méter

Azon bajtársaink, vendégeink,
akik számára a közlekedés gondot okoz
és nem tudnak a Csendőrnapi első részén
részt venni (koszorúzás),

őket szeretettel várjuk

a Szent Margit Gimnáziumban
az ünnepségünkön.

Kérjük az ünnepségre hívják meg a

Testület szimpatizánsait,
családtagjainkat, barátainkat!

**Csendőrnapi, a HM HIM díszudvarán
2020. február 14. Budapest**

**Csendőrnapon, a HM HIM díszudvarán
2020. február 14. Budapest**

**Tisztelgés a Hőseink előtt Ózdon
Béres Sándor csendőr és Kovács Gábor huszár**

Tartalom

Híven és bizakodással!	3
Hőseink	9
Tudósítás a budapesti Csendőrnapról	11
Kosaras Péter Ákos: Elhallgatott történelem	14
Az egyesített Zombor-Szekszárdi Csendőr Iskola	33
A M. Kir. Fegyveres Erők Múzeumáról	45
Gurzó K. Enikő: Felgyújtott istálló	47
Velünk élő Trianon	53
Magyar Ima, 1920 Trianon	61
12 pont a KOVID-19 ellen	66
MCSBE főbb hírei.	67
Könyvajánló	69
Fotók a m. kir. Csendőrség életéből	70
Fotók a MCSBE eseményeiről	73

Magyar Királyi Csendőrség

1881 - 1945

Híven,

becsülettel,

vitézül !

Csendőr tizparancsolat

- 1. Megemlékezzél arról, amivel Istennek tartozol !*
- 2. Én vagyok a te hazád: Nagy-Magyarország !*
- 3. Hűséged, becsületed, vitézséged nem eladó !*
- 4. Légy erkölcsös, józan életű, engedelmes !*
- 5. Tiszteld előljáródat, mint atyádat, szeresd bajtársaidat, mint tenmagadat !*
- 6. Tanulj és tudj: a tudás második fegyvered !*
- 7. Védj a másét ! A magadét ne pazarold !*
- 8. Mögötted a törvény. Előtted is az legyen !*
- 9. Igaztalanul ne vádolj, fegyvered ártatlant ne bántson !*
- 10. A család szentély. Ha magadnak nincs: őrsődben, s a körül megtalálod !*